

Bánd település lehetőségei az Essegvár
környezetének turisztikai célú fejlesztésével

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
Előzmények	4
1. Helyzetértékelés	5
1.1. A település története.....	5
1.2. A település földrajzi és természeti adottságai	6
1.3 A település turisztikai adottságai.....	8
1.4. Turisztikai trendek vizsgálata.....	14
1.5. Turisztikai marketing, ismertség, imázs	16
1.6. Turisztikai kereslet elemzés.....	17
2. Célcsoport elemzés.....	22
2.1. Szegmentáció, a szegmensek sajátosságai	24
2.2. A szegmensek rangsorolása.....	32
3. Versenytárs elemzés.....	33
3.1. Versenytársak meghatározása	33
4. A település jövőképe.....	34
5. Essegvár környezetének fejlesztése	36
5.1. Projektelevek műszaki leírása.....	36
5.2. Egyes funkciók kialakításának szempontjai	39
5.3. Helyszíni szolgáltatások kialakításának lehetősége	41
5.4. Látogatófolyam megtervezése.....	47
5.5. Fejlesztés illeszkedése a térségi kínálatba	47
5.1. Kockázatelemzés	50
5.2. Üzemeltetés	51
6. Értékesítés – marketing terv része.....	54
6.1. Együttműködési platformok – marketing terv része is.....	54

Vezetői összefoglaló

A turizmus napjainkban az egyik legdinamikusabban fejlődő ágazat, amelyben globális szintű konkurenciaharc folyik a turisták elérése és megtartása érdekében. A turisztikai trendek azt mutatják, hogy **egy-egy térség versenyképességét** egyre inkább a földrajzi értelemben lehatárolható **kínálat egésze**, a **komplex élményígéret** rendelkezésre állása és kommunikációja határozza meg, mindemellett pedig az **egyedi, speciális termék szerepe (USP)** is erősödik.

Az értékesítésben éppen ezért egyre nagyobb szerep jut a **turisztikai csomagajánlatoknak**, amelyeknek kihagyhatatlan alkotóelemét képezik a **természeti környezethez köthető szabadidő eltöltési lehetőségek**.

Bánd Község Önkormányzatának turisztikai célú fejlesztése a 2017-es évben támogatásban részesült **„Turisztikai fejlesztés az Essegvár környezetében“** című pályázat, amely a település legfőbb vonzerejének tekinthető Essegvár közvetlen környezetének rehabilitációját és fejlesztését tűzte ki célul.

A projekt szerves részeként szakértői dokumentum készült, melynek vezérelve a **szakmai iránymutatás** a fejlesztés keretében létrejövő projektelemek **turisztikai hasznosítására** vonatkozóan. Ennek megalapozásaként elkészült **Bánd település és vonzáskörzetének turisztikai helyzetelemzése**, kiemelt tekintettel a **turisztikai infrastruktúrára** és **vonzerőleltárra**, valamint a fejlesztés **potenciális célcsoportjainak** különböző ismérvek szerinti **beazonosítására**.

A tanulmányban hangsúlyos szerepet kapnak a **hosszútávon is fenntartható, gazdaságos üzemeltethetőség** technikai-műszaki és személyi feltételei, részletesen analízálva a felmerülő kockázatokat, és azok kezelését is.

A **fejlesztés funkcióinak kiszélesítését** és a **lehetséges szolgáltatások kialakításának lehetőségeinek** számbavételét követően **kirajzolódik egy olyan község turisztikai jövőképe**, amely amellet, hogy elősegíti a **helyi közösség kultúrájának megőrzését**, megvalósul a **turisztikai potenciál fenntartható kiaknázása** is.

Ez egyrészt rövidtávon a település **napi látogatószámának növekedését** generálja, másrészt a **térségi rendszerszemlélet** hatékony alkalmazásával, a **turisztikai együttműködések** kialakításával és a **közösen kifejtett marketingkommunikációs tevékenység** eredményeképpen hosszabb távon a szűkebb **Dél-Bakony és a Bakony népszerűségének növekedéséhez** is hozzájárul, stabil alapot biztosítva a desztináció turisztikai-gazdasági fejlődésének.

Előzmények

Bánd Község Önkormányzata 2016. évben támogatási kérelmet nyújtott be a TOP-1.2.1-15 „Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés” című felhívás keretén belül. A Felhívás alapvető célja a turizmus területi adottságaiban rejlő potenciál kibontakoztatása révén a **térségi és helyi gazdaság fejlesztése**, ezen belül **térségi szintű tematikus turisztikai fejlesztések** megvalósítása a konstrukcióban megfogalmazott feltételek mentén.

Bánd pályázatának célja a település legjelentősebb turisztikai vonzerejének, az **Essegvár környezetének fejlesztése**, amelynek köszönhetően a település turisztikai vonzereje növekszik, így pozitív hatással van a község gazdasági fejlődésére. A fejlesztés részletes tartalmát a támogatási kérelemhez készített üzleti terv tartalmazza. A pályázat támogatásáról 2017.05.04-én született döntés; a 100%-os támogatási intenzitású fejlesztési projekt 148,0 M Ft-os ERFA-támogatás segítségével valósul meg.

A fejlesztést bemutató szakértői anyag a TOP-1.2.1-15-VE1-2016-00024 kódszámú, **„Turisztikai fejlesztés az Essegvár környezetében”** című projekt keretében készül. A dokumentum célja, hogy a benyújtott üzleti tervet kiegészítve egyrészt **definiálja a település turizmusban beltöltendő szerepét**, másrészt részletezze a projekt keretén belül megvalósuló **fejlesztés megvalósíthatóságát, fenntarthatóságát**. A fentiek alapján az **üzleti terv és a szakértői anyag szerves egységet alkot**, a két tanulmány egymás folytatásának tekinthető. Folytatás abból az aspektusból, hogy több, a projekt szempontjából lényeges ötletként felvetett kezdeményezés, amelyet természeténél fogva nem részletez az üzleti terv, bekerülhet a szakértői anyagba. Ezen felül segíthet abban, hogy **az egyedi fejlesztés a környező települések idegenforgalmi attrakcióihoz illeszkedve, egymást erősítve legyen képes térségi vonzerőként funkcionálni**. Ez elősegítheti a települések egyes vonzerőinek attrakcióvá történő fejlesztését és térségivé szerveződését, valamint támogatja olyan együttműködő hálózatok, funkciók kialakulását, amelyek a térség belső turisztikai potenciálját meg tudják hatványozni, és így a vonzerők összessége a megyei és az országos versenyben nagyobb súlyt tud elérni.

Jelen szakértői dokumentum két részből; egy felmérő, helyzetfeltáró, valamint egy, a fejlesztési tervet részletező egységből áll.

1. Helyzetértékelés

1.1. A település története

Bánd története a régészeti leletek tanúsága szerint a **római korig nyúlik vissza**. Az itt talált ókori leletek alapján megállapítható, hogy Bánd és környéke már a római korban is lakott hely volt. Az államalapítást követően nevét az oklevelek a 13. század elején említetik először. A középkori oklevelek alapján megállapítható, hogy 1233 előtt a helység az Ajka nemzetség Bánd nevű tagjának birtoka volt, ahonnan a község nevét is kapta. Még valamivel 1233 előtt Bánd, illetve Seg helységet az Igmánd nemzetségből való I. András, Farkas fia vette meg 120 márkáért. A falu ekkor két részből állt: a várhegyből (Essegvár) és a hegy alatti településből Bándból. Igmándi I. András itt az úgynevezett várhegyen építette fel Essegvárát.

Bánd a tatárjárás után is az Igmándiak birtokában maradt, 1299-ben Igmándi I. Andrásnak I. Miklós nevű fiától való unokája I. Lőrinc (Csete) kezén volt, aki ekkor a Zemplén vármegyei Gercselyi birtokát odaadta a veszprém vármegyei, Essegvár közelében fekvő Horhi faluért.

1309-ben azonban I. Lőrinc fia II. Miklós legközelebbi rokonának Lőrinte nemzetségbeli Lőrintének javára lemondott dunántúli birtokairól: Essegvárról, Bándról, Billegéről Tótvázsonyról Kismelkedről és Igmándról is. A Lőrinte család később e várról Essegvárinak nevezte magát. A Lőrinte család kihalta után Bánd és a mellette felépült Essegvár is királyi birtok lett. A király aztán a Rozgonyiaknak, majd az Újlaki családnak adományozta. Utolsó ismert birtokosa Kinizsi Pál neje volt.

A török korban a falu is sokat szenvedett. 1531-ben zsoldosok pusztították. 1619-től Bánd az adóösszeírásokban pusztaként szerepelt. Valószínű, hogy vára is abban az időben pusztult el, a törökök robbantották fel, köveit pedig a később ideköltöző lakosság használta fel építkezéshez.

Mára csak a vár egyik bástyájának és falainak csekély maradványai láthatók. A török idők után Bánd továbbra is pusztaként szerepelt az összeírásokban. A XVIII. században élt evangélikus liceumi tanár, Bél Mátyás leírásaiban a település is csak mint az Orosziak Esek-vár pusztájaként szerepelt. Ebben az évszázadban kezdődött meg az elnéptelenedett térség településeinek betelepítése, amely Bándot is érintette. A községbe főként **Dél-Németországból érkezett telepéseknek** az első időben sok nehézséggel kellett megküzdniük, de szorgalmuknak és fejlettebb mezőgazdasági ismeretüknek köszönhetően sikeresen beilleszkedtek és többségük eredményes gazdálkodóként élte mindennapjait. Az ezt követő évszázadban az egykori puszták községgé alakultak és lakói kisparaszti gazdálkodói életet éltek. A falu társadalma ekkorra változatossá vált, hiszen éltek benne

módos gazdák, valamint (főleg a sokgyerekesek) a kevés tulajdon további osztódása révén a napszámosok szintjére süllyedt cselédek is.

A térségben meginduló iparosításnak köszönhetően a bándiak közül többen iparos szakmát tanultak, és akár a faluban maradván, az agráriumon kívül más jellegű foglalkozást űztek. Legtöbben a herendi porcelángyárban, a városlódi majolikaüzemben, vagy a Cseri Lőszerművekben dolgoztak. Ebben az időben a falu leginkább vagyontalan rétegéből több hullámban kivándoroltak Amerikába.

A falu lakosság száma csak lassan emelkedett, és a második világháború küszöbén 700 fővel érte el az eddigi legmagasabb lélekszámot. A második világháborút követően számos bándi családot telepítettek ki Németországba. A hatvanas években létrejöttek a közintézmények, felépültek a középületek (pl. postahivatal, óvoda, könyvtár, tsz-major).

A község körül elterülő rossz minőségű földek és a kedvezőtlen éghajlati viszonyok kitartó kemény munkára kényszerítették a lakosságot. Ilyen körülmények között kiemelt szerepe volt a közösségnek, amelynek összetartozásában a katolikus vallás meghatározó volt. Ez az életforma kialakított egy önmagában zárt, rendkívüli módon összetartó és egymást segítő, szegényparaszti életformát. Ebbe beletartoztak a vásár- és ünnepnapok, a vallási parancsolatok szigorú betartása, az ősök által magukkal hozott világi ünnepek, az évszakoknak megfelelő munka és szórakozás, a helyileg kialakított ünnepi, illetve pihenőnapok.

Ma Bánd hivatalosan elismert népessége 705 fő (2017. évi adatok), a Veszprém megyei lakosság 0,2%-a él a településen. Lakóinak zöme 8. generációs sváb és/vagy magyar család (csaknem 250 év telt el a betelepítés óta), a gazdag kulturális örökség őrzői, amely a község által szervezett, elsősorban valláshoz kötődő ünnepeken a mai napig visszaköszön. Bánd szülötte Mádl Ferenc, egykori köztársasági elnök, akinek a tiszteletére néhány évvel ezelőtt szobrot is emeltettek.

1.2. A település földrajzi és természeti adottságai

Turisztikai szempontból fontos tényezőt jelent a település földrajzi elhelyezkedése és az így definiálható tágabb környezete, valamint a környezetében elhelyezkedő települések halmaza. **Bánd természetföldrajzi helyzete alapvetően befolyásolja a település gazdasági és társadalmi életét.** A községben **országos átlagnál magasabb az erdősültség aránya**, az éghajlat hűvösebb, míg a talajadottságok a mezőgazdasági hasznosítás szempontjából kedvezőtlenebbek, mint a megye más fekvésű területein. A terület talaja a domborzatnak, az alapkőzetnek, és az éghajlatnak megfelelően nem jó minőségű. Jellemzőek a barna erdőtalajok, valamint a mészkőfelszínekre jellemző rendzina talaj. Ez utóbbi a mészkő oldódása és jó vízelvezető képessége miatt vékony,

szinte csak szerves anyagot tartalmaz, gyorsan kiszárad. A mezőgazdasági művelés számára egyik sem kedvező igazán. A Dél-Bakony nagy részén északnyugati szélirány uralkodik. Az északról és északnyugatról érkező hideg légtömegek az irányukba eső törésvonalak árkaiban áramlanak a térség belseje felé. **A terület fontos jellegzetessége a karsztosodás**, amelynek nagy előnye a karsztvíz jelenléte, ugyanakkor az érzékeny, több helyütt nyílt karszt korlátot is jelent az emberi tevékenység számára, mivel a gazdasági tevékenység, ill. a kommunális jellegű szennyezések közvetlenül ronthatják a vízbázis minőségét.

A tágabb környezetet tekintve a település az **Öreg-Bakony és a Kab hegy kistájak között található**, amely a Magas-Bakony és a Balaton-felvidék között elterülő Veszprém-Devecseri árok közepén helyezkedik el. Ennél fogva a két nagytáj között a térségben a Balaton-felvidékre és a Magas-Bakonyra jellemző természeti adottságok egyszerre vannak jelen. A szűkebb értelemben vett Dél-Bakonyt a devecseri törésvonal, a veszprém-nagyvázsony-diszeli törésvonal és a 84-es főútvonal határolja. Táji adottságai kellemesnek mondhatóak, hiszen hegyei 100-200 méterrel alacsonyabbak, mint az Északi-Bakonyban, csupán a Kab-hegy éri el a 600 méteres magasságot. Éppen ezeknek az adottságoknak köszönhetően **lassú- vagy ökoturizmus szempontjából ideális adottságokkal rendelkezik.**

Minden turisztikai fejlesztésnél figyelembe kell venni, hogy a települések megközelíthetőségét nagymértékben befolyásolják a domborzati adottságok, amelyek különösen téli időjárás esetén okoznak közlekedési nehézségeket. **Bánd közúti megközelíthetősége kedvező:** a község a már kétszer két sávossá fejlesztett 8-as számú országos főközlekedési út mentén helyezkedik el, amely biztosítja a kelet-nyugati közlekedést. A településen az észak-déli közlekedés nem értelmezhető, hiszen észak és dél felé is viszonylag magas hegyek fogják közre. A fő megközelítési irányok Veszprém illetve Ajka felől a 8-as számú főúton vezetnek. A község Budapestről könnyen és gyorsan elérhető a főúton. Az osztrák határtól (Rábafüzes) másfél óra alatt juthatunk ide. **A megyeszékhelytől mindössze 12 km-re fekszik, így Veszprém szuburbanizációs településeként is értelmezhető.** Nagy előrelépést jelenthet a régió megközelíthetősége szempontjából az M8-as autópályát megépítése, amely Rábafüzes–Veszprém–Dunaújváros–Szolnok vonalon futna (majd az M4-es illetve M44-es autópályán haladna tovább a román határig).

Távolsági buszon az ÉNYKKK buszjárataival átszállás nélkül érhetjük el a települést a fővárosból, a buszok a főúton kiépített „külső” megállóban, illetve a járattól függően a faluban állnak meg. Veszprémbe illetve Veszprémből kora reggeltől késő estig rendszeresen közlekednek helyközi járatok. Problémát jelentenek ugyanakkor a kistérség települései közötti tömegközlekedés hiányosságai (hosszas várakozási idő, esti órákban kevés járatpár stb.). Bár Bánd nem rendelkezik önálló vasútállomással, de a herendi és a

szentgáli vasútállomások a községhez közel esnek. A település így áttételesen de megközelíthető vasúton is, a Budapest–Szombathely/Zalaegerszeg fővonalon.

Bándon jelenleg nincs kiépített kerékpárút. A bejárható földutakon és a meglévő kis forgalmú mellékutakon került kitáblázásra a Veszprém, valamint Herend irányába mutató nyomvonal. A település sikeresen pályázott a megyei TOP forrásaira, így **az elkövetkező időszakban épülő kerékpárút lehetővé teszi a biztonságos közlekedés mind a két település (Veszprém és Herend) irányába.**

1.3 A település turisztikai adottságai

A kínálatelemzés során kerülnek bemutatásra és elemzésre a településen és a szűkebb környezetében található látnivalók, attrakciók. Fontos megjegyezni, hogy a település és vonzerői önmagukban nem jelentenek elsődleges motivációt az utazók számára, így fontos a település térségi környezetben való vizsgálata is.

Bánd méretéhez és lakosságához viszonyítva komoly kulturális örökséggel rendelkezik.

Essegvár (Kép forrása: mapio.net)

Ezek közül kiemelkedő jelentőségű, az idelátogatónak már messziről feltűnő, a község közepén található dombon álló **Essegvár**. A megmaradt és felújítás alatt álló bástya és várfal is jelzi, hogy a település története több évszázadra nyúlik vissza. A vár változatos, gazdag történelmet tudhat maga mögött. Első körfalai, a várudvart övező, a védőfalhoz támaszkodó, fából készült lakó- és egyéb épületek feltehetően 1270 környékén épülhettek, melyeket a 14. században építettek át kőépületekre. Első írásos említése 1309-re datálódik, Igmándi Lőrinc ekkor eladta a Castrum Scegh néven említett várat egy Lőrinte nevű előkelőnek. Az ő utódai vették fel később az Essegvári családnevet. A 15. században készültek el a fal elé ugró külső tornyok, egy-egy nagyobb épület, a keleti, valamint a nyugati falnál a lakóépületek és egyéb helyiségek. A vár pusztulásának körülményei

ismeretlenek, valószínű, hogy a Veszprémet 1552-ben ostromló török sereg egyik portyázó lovascsapata pusztította el. A gazdátlan romokat többé nem építették újjá, anyagait a környékbeli lakosság hordta el lakóházai újjáépítéséhez. A pusztuló várból csak a keleti oldalon egy négyszögletes torony, a hozzá délről és keletről csatlakozó kevés falmaradvány látható, az egykori épületek megmaradt alapfalai a föld alatt vannak. Feltárása és az ezzel párhuzamos műemléki megóvó munkálatok 2003-ban megkezdődtek. Előbb a délkeleti torony feltárása és restaurálása történt meg, majd a keleti és déli falak napvilágra hozatala következett.

A településen megtalálható további kulturális örökség a 18. századból fennmaradt, műemlék jellegű, barokk **Szent Anna katolikus templom** (a látogatóforgalom előtt jelenleg nem nyitott), melynek állagmegóvása, illetve a környezetének rendezvény szempontú hasznosítása a település turisztikai vonzerejét növelné.

A helyi **Művelődési Központ** turisztikai jelentősége alacsonynak mondható, mivel a létesítmény programkínálata nem alkalmas a turizmusba való bekapcsolódásra, elsősorban a helyi és térségi lakossági közcélú kereslet egy részének kielégítésére fókuszál.

Úrkúti őskarszt (Kép forrása: kirandulastippek.hu)

A községben és környékén olyan **egyedi ökoturisztikai adottságok** találhatók, mint például a Szentgál község határában országos, sőt európai ritkaságot rejtő erdő. A hűvös, párás klímát igénylő, árnytűrő tiszafa (*Taxus baccata*) a bükk fafajjal együtt az északi kittedtségű erdőkben tenyészik. A **Szentgáli Tiszafás Természetvédelmi Terület** legkönnyebben Bánd felől közelíthető meg, de Szentgálról is elérhető kb. 4 km hosszú földúton. A 213 hektár területű erdő óriási génrezervációs értékkel bír, a

természetvédelmi területből emiatt 173 hektár bekerített. A tiszafást a piros jelzésű turistaút tárja fel, amelyről az 1951 óta védett sajátos őshonos erdőtársulás, a bakonyi tiszafás bükkös figyelhető meg.

A Szentgáli Tiszafás Természetvédelmi Területen épült meg a **Majer Antal kilátó** és a kilenc állomásból álló **Tiszafás tanösvény**. A 22,15 méter magas kilátó a Miklós Pál-hegy csúcsán, egy 488 méter magasan fekvő, ligetes erdővel körbevett tisztáson található. A kilátóból 360°-os panoráma nyílik a Bakony északi és déli sávja, valamint a Balaton-felvidék felé. A kilátó mellett tájékoztató táblát, erdei bútor garnitúrát, valamint padokat helyeztek el.

Emellett Bánd környezetében a VERGA Zrt. fenntartásában **további kilátók** (Csatár-hegy, Fekete István kilátó, Vitéz Bertalan Árpád Papod) állnak a turisták rendelkezésére. A kirándulóhelyek közül megemlítendő az úrkúti tanösvény, amely 6 állomáson keresztül segíti az őskarszt felfedezését. A **Csárda-hegyi tanösvénynek** keresztelt útvonal hossza mintegy egy kilométer; a két szintből álló, hatalmas katlanba hosszú, korláttal ellátott falépcsősor vezet, emellett a tanösvény a töbör peremén haladva kerüli körbe az őskarsztot.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a település és környezete több olyan adottsággal is rendelkezik, amelyek ökoturisztikai kínálattá fejleszthetők.

Bánd település vonzáskörzete további jelentős látogatószámot elérő, egyéb turisztikai attrakciókkal is rendelkezik.

Sobri Jóska Élmenypark (Kép forrása: bakonyikalandpark.hu)

Bánd környezetében található a kislődi **Sobri Jóska Élmenypark**. Ez a 30 hektáros területen kialakított sokszínű, változatos programokat kínáló kalandpark nemcsak a

kirándulni és túrázni vágyók számára tartogat élményeket, hiszen aki az aktív kikapcsolódás híve, itt kipróbálhatja erejét és bátorságát **drótköteles extrémparkban**, biciklizhet a kiépített (túra és ügyességi) **kerékpárútvonalakon** és használhatja a **sportpályákat**. Ezen kívül **falmászás, csónakázás, íjászat, tekepálya** és még sok más érdekes szórakozási lehetőség várja az érdeklődőket. A **horgászat** szerelmeseinek egy 2 hektáros, halban gazdag tó áll rendelkezésre, ahol hódolhatnak szenvedélyüknek. A tóban lévő kis sziget kiváló helyszín lehet baráti összejövetelek, születésnapok megrendezésére, akár zártkörűen is. A fiatalabb korosztály számára **fűzfalabirintus, ugróasztal, kalandvár**, illetve egy rendkívül sok játékelemből álló, **óriási fajátszótér** nyújt felejthetetlen élményeket.

A vonzáskörzet további horgásztavai – például a Városlódi Horgásztó – további szabadidő eltöltési lehetőségeket biztosítanak a részszegmens számára, azonban Bánd turisztikai kereslete szempontjából (a célcsoport speciális kereslete és szokásai okán) turisztikai relevanciával nem rendelkeznek.

A Dél-Bakony területét, így Bánd települést is érinti a **Bakony-Balaton Geopark**. A 3.244 m²-es, 440 millió éves geológiai múlttal rendelkező geopark a Balaton-felvidék és a Bakony teljes területét felöleli, megjelenítve földtudományi és kultúrtörténeti örökségünk legjelentősebb értékeit, számos tanösvény és bemutatóhely segítségével, mint például a Bakony "fővárosában", Zircen működő **Bakonyi Természettudományi Múzeum**, a kelet-bakonyi **Tési-fennsík**, vagy az egykori miocén tengerpart rétegződési viszonyait és a gazdag puhatestű fauna maradványait bemutató **Várpalotai homokbánya** természetvédelmi területe. Bánd település mögött húzódó **Szentgáli Tiszafás TT** érintett a Geopark által minősített túraszervező által vezetett túra formájában is, melyhez előzetes jelentkezést szükséges.

A természet nyújtotta vonzerők mellett **jelentősek a térség kulturális értékei is**.

Porcelanium Látogatóközpont (Kép forrása: itthon.hu)

A bándi kulturális kínálathoz kapcsolódó, a környékben található vonzerők közül kiemelkedik a **herendi Porcelanium Látogatóközpont**. A Herend felé utazónak már messziről feltűnik az az impozáns épületegyüttes, amely 1999 óta a porcelán manufaktúrához kapcsolódó látogatóközpontnak ad otthont. A létesítmény részeként a Minimanufaktúrában a porcelánkészítés rejtelseibe pillanthat be a látogató. Aki pedig – ha csak egy rövid időre is – maga is porcelánkészítő mesterré szeretne válni, kézbe foghatja a nyers porcelánmasszát vagy a festőecsetet; a műhelyek teret adnak az alkotásnak. A Porcelanium Látogatóközpont szemközti épületszárnyában a Viktória Márkabolt várja az érdeklődőket. A Porcelánművészeti Múzeum állandó gyűjteményes és minden évszakban megújuló időszak kiállításai ismertetik meg a látogatót a Manufaktúra fejlődéstörténetével.

Veszprém, a Királynék Városa (Kép forrása: veszpreminfo.hu)

Bánd lehetőségeinek szempontjából a térség kulturális kínálatának másik meghatározó eleme **Veszprém, a Királynék Városa**.

A város kulturális atmoszféráját **ezer esztendő műemléki látványegyüttese** is meghatározza a táji különlegességen kívül. A város közepén magasodó várban található az **Érseki Palota**, a **Szaléziánium**, a **Bazilika**, a **Boldog Gizelláról elnevezett gyűjtemény** és a **Piarista templom**, valamint Gizella és Szent György külön kápolnát is kapott itt. A vár körül a völgyekben a középkor számos emléke rejtőzik: a **Miklós szeg templomromja**, a Gizella hagyományt megtartó **görögkeleti apácák kolostorának romjai**, vagy a Szent Margit nevéhez kötődő **domonkos rendi kolostor** stb.

Karakteres műemléki jelleget ad a Séd patak partján kialakult városrész, különleges épületeivel, mint a malmok, vendégfogadók, amelyek maguk is több száz évesek. De ezt a művészeti múltat őrzik a város közgyűjteményei is, főleg egyházművészeti vonatkozásokban. Egyedi műemléki védelem alatt áll 105 ingatlan, műemléki jelentőségű terület a Vár és környezete mintegy 220 ingatlannal. **Fenséges királyi múlt és innovatív, dinamikus jövőkép jellemzi a várost.**

A bándi fejlesztés célcsoportjai szempontjából a város kiemelt attrakciója a **Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark**, amely az elmúlt évek jelentős fejlesztéseinek köszönhetően évente több mint négyszázezer látogatót vonz, így ismertsége egyben a város népszerűségét is növeli, és nagymértékben járul hozzá a turizmus fellendüléséhez.

A **Dél-Bakonyban található települések** (Márkó, Bánd, Herend, Városlőd, Kislőd, Úrkút, Csehbánya, Magyarpolány) **lakossága** napjainkban is **erős sváb identitással bír**, amely nemcsak a helyi közösségeken belül érvényesül, a települések között is igen erős összetartó erőt képvisel.

Ennek köszönhetően ezek a települések – külön-külön, de együtt is – a **hagyományos népi kultúra eszközein** keresztül olyan **egyedi kulturális értéket képviselnek**, amely érdemes arra, hogy turisztikai szempontból is értelmezhető legyen. A települések **vallási szimbólumai** az egyedülálló építmény együttesek, a **kálváriák**. Ezeket, a település fölé magasodó Kálvária dombokon találhatjuk, amelyek közül az országos műemléki védeltséget élvező **magyarpolányi épületegyüttes** a térség ilyen jellegű legjelentősebb építészeti értéke.

A közösség tagjai közötti összetartozást erősíti a **sváb hagyományok ápolása**. Az alapvetően egyházi ünnepkörhöz kapcsolódó népszokások közül kiemelendő az **Úrnapi megünneplése** úrnapi virágszőnyeggel, pünkösdkor a **passiójáték**, valamint karácsonykor a **Kriskindl**. Emellett a **hagyományos sváb bálók** is erősítik a településen élők összetartozás érzését.

1.4. Turisztikai trendek vizsgálata

A szakirodalom elemzése során kiválasztottuk azokat a **nemzetközi szinten is érvényes turisztikai trendeket**, amelyek **hatással lehetnek Bánd turizmusára**, illetve amelyeknek figyelembevétele szükséges a településen megvalósítandó fejlesztések tervezésekor.

Általános turisztikai trendek

- Egyre kedveltebbé válnak a teljes körű, változatos és kiegyensúlyozott élményt kínáló régiók, amely kínálat biztosítása egyúttal hatékony desztináció menedzsmentet is igényel
- Erősödik a környezetvédelmi szemlélet, amely a természettel harmonizáló, integrált fejlesztést igényel (pl. bioépítészet terjedése)
- Növekszik az egyedül és kisebb csoportokban utazók száma
- Az átlagosnál nagyobb a növekedés a fiatalok és az idősek turizmusban való részvétele terén
- Az ár és az érte kapott érték szigorú összevetésének egyre nagyobb szerepe van; a turisták egyre jobban informáltak
- A 21. század utazói olyan termékeket preferálnak, amelyek „maximális élményt nyújtanak minimális idő alatt”
- A vásárlás egyre fontosabb részévé válik az utazásnak, elsősorban a szuvenírek tekintetében

Az elmúlt évek felgyorsult világa számos új kihívás elé állította a turizmus szereplőit. Az utazások száma jelentősen megnövekedett, a turizmusból származó bevételek emelkedtek. A keresleti oldal növekedése mellett a kínálati elemek is bővültek, az **utazók igényei pedig a felgyorsult világban némiképpen átalakultak. A globális trendek**

hatása bár kevésbé vetíthető ki a jelen tervezett fejlesztésre, azonban azok **ismerete és figyelembevétele az értékesíthetőség és fenntarthatóság egyik alapvető eleme.**

A fejlesztés során az alábbi megállapítások, trendek figyelembevétele szükséges:

Gazdasági tényezők:

- A javuló életszínvonal magasabb elkölthető jövedelmet és több szabadidőt eredményez
- Magyarországon jelentős mértékben növekedett 2010-2016 között a 15-64 éves korosztályon belül a foglalkoztatottak száma
- Egyre nagyobb teret hódít a sharing economy (megosztáson alapuló gazdaság) a szálláshely-szolgáltatásban (a kereskedelmi szálláshelyek piacán az „Airbnb”)

Társadalmi tényezők:

- Overtourism jelenség – az utóbbi években túlszűfoltta vált helyek iránti kereslet csökken, az új desztinációk, új térségek iránti kereslet növekszik
- A milleniumi generáció keresleti szokásai változnak – élményeket keresnek, helyivé kívánnak válni, az autentikus kínálatot preferálják, környezettudatosak, fogyasztási szokásaik eltérnek a jelenlegi kereslettől
- Az egészségtudatosság életmóddá vált, napjainkra valódi trenddé nőtte ki magát
- Egyre több és rövidebb utazás jellemzi a szektort, a szezonon kívüli utazások száma növekszik
- Az életszínvonal emelkedésével emelkedik a háztartásokban a szabadon elkölthető jövedelem
- A foglalkoztatás bővülésével növekszik a belföldi utazók száma

Technológiai tényezők:

- A technológiai fejlődés hihetetlen tempóban erősödik
- A digitalizált életmód jelentősége egyre nő
- Egymással szemben álló trendet jelentenek az állandó online jelenlét vs. digitális túlterheltségből való kiszakadás

Trendek az aktív turizmus területén:

- Természetközeli (ökoturizmus), sport és aktív nyaralások iránti kereslet nő
- A különleges élményt biztosító nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek turisztikai jelentősége növekszik
- A tematikus parkok száma nő
- A kalandturizmus iránti kereslet nő

Bánd számára az ebből levonandó legfőbb következtetések:

- ⇒ Aktív szabadidő eltöltést biztosító turisztikai szolgáltatások (garantált programok, csomagajánlatok) számának és színvonalának növelése

- ⇒ Az aktív időtöltésben résztvevő családok – mint fő keresleti szegmens – igényeinek kielégítése, gyermekek számára is „fogyasztható” szolgáltatásokkal
- ⇒ Természetvédelmi területek és tájvédelmi körzetek látogathatóságának növelése látogatóközpontok és tanösvények kialakításán keresztül

1.5. Turisztikai marketing, ismertség, imázs

Bánd jelenleg minimális turisztikai marketingtevékenységet folytat az önkormányzat szervezeti keretein belül, ismertségét jellemzően a településen működő szolgáltatók, valamint a térségben működő TDM szervezetek befolyásolják és növelik. A **turisztikai marketing tevékenység fejlesztése**, illetve további marketing tevékenységek kialakítása **elsősorban térségi szervezeti keretek között indokolt**, ugyanakkor mindenképpen **fontos az aktív önkormányzati jelenlét és támogatás** is. A marketing tevékenység keretein belül **legnagyobb hangsúlyt a környéken működő turisztikai szolgáltatókkal való együttműködésre érdemes fektetni**, mellyel a tevékenység hatékonysága maximalizálható.

A turizmus az elmúlt néhány évben számos változáson ment keresztül, amely alapvetően befolyásolja a turisztikai marketing tevékenységet. A **kelet-közép európai régióban egyre élesebb konkurenciaharc folyik a turisták megnyerése érdekében**, amely jelentősen növeli a marketing szerepét, így az **eszköztár és a marketingre fordított kiadások növekednek**. Az **internet** nemcsak a mindennapi életben tölt be jelentős szerepet, a marketing területén is egyre hangsúlyosabbá válik.

Egy-egy térségben a versenyképességet egyre inkább a földrajzi értelemben lehatárolható **kínálat egészének egységes megjelenítése** (turisztikai régiók) határozza meg, ugyanakkor erősödik az **egyedi, speciális termékek** szerepe is. Éppen ezért desztinációs és régiós szintű vendéglátó, szállodai és egyéb turisztikai szolgáltatók között együttműködések, szövetségek alakulnak ki, és egyre nagyobb szerepük van a **turisztikai csomagajánlatoknak**, ahol egy meghatározott díj ellenében a vendégek a térség valamennyi szolgáltatását, vagy a szolgáltatások jól körülhatárolt csoportját igénybe vehetik.

Az ismertetett trendekből **Bánd számára is levonhatók fontos következtetések**, amelyek a következők:

- ⇒ **Egyediségek markáns megjelenítése** a marketing kommunikációban (pl. sváb hagyományok, természetközeli környezet)
- ⇒ A **dél-bakonyi identitás megteremtése** szorosan kapcsolódva a Bakony márkához (a Dél-Bakony önmagában hatékonyan nem értékesíthető), majd különféle térségi marketing eszközök fejlesztése

- ⇒ A térségi kártyák a közös megjelenést katalizálják; ennek értelmében erősíteni kell a meglévő **térségi turisztikai kártya** használatát

1.6. Turisztikai kereslet elemzés

1.6.1 A turisztikai elemzés módszertana

Bánd turisztikai vonzáskörzetének a következő települések tekinthetők: Bánd, Csehbánya, Hárskút, Herend, Kislőd, Márkó, Szentgál, Úrkút, Városlőd és Veszprém.

Az elemzés során a **Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által nyilvánosan elérhető adatbázist** vettük alapul, amely a kereskedelmi illetve az üzleti célú egyéb (korábban magán-) szálláshelyek vendégforgalmára vonatkozó adatsorokat tartalmaz. A kereslet vizsgálatánál **külön kezeltük Veszprém megyei jogú város turisztikai teljesítményét**, mert bár küldőterület szempontjából fontos szerepet töltenek be fejlesztés során, ugyanakkor **a település felé irányuló kereslet motivációi döntően eltérőek** a terület aktív- és ökoturisztikai kínálattal bíró térségtől.

Megjegyzendő, hogy az elismert (hivatalos) statisztika kizárólag a regisztrált szálláshelyek forgalmát rendszerezi. Ennek következtében a teljes vendégforgalomból hiányoznak például a rokonoknál, barátoknál, hétvégi házakban megszálló vendégek, illetve az egynapos, ingyenes (jegyértékesítés nélküli), úgynevezett kiránduló-forgalom mérésére ma nem létezik elismert és elfogadott rendszer. További fontos szempont, hogy eltérés adódhat a települések által regisztrált vendégforgalom és a KSH adatai között, amely az önkormányzatoknál regisztrált bevallások és a KSH adatbevallási rendszere közötti ellentmondásokból fakad.

Az elemzés során **vizsgált időszak a 2012-2016 közötti éveket öleli fel**, mert az üzleti célú egyéb szálláshelyek 2017. évi adatainak feldolgozása a KSH részéről még nem történt meg, illetve a kereskedelmi szálláshelyek teljesítményére vonatkozó számsorok is előzetes adatok, a végleges 2017. évi teljesítmény közzétevése 2018 májusában várható.

Az elemzés során először bemutatjuk **Bánd település és a térség (vonzáskörzet) szálláshelyi kapacitását**, majd vizsgáljuk a település egyéni teljesítményét is, amelyet a térség analízise követ. Az elemzés hozzájárul a **település jelenlegi szerepének és jövőben elfoglalni kívánt helyének** egzakt definiálásához.

1.6.2 Szálláshelyek kapacitása

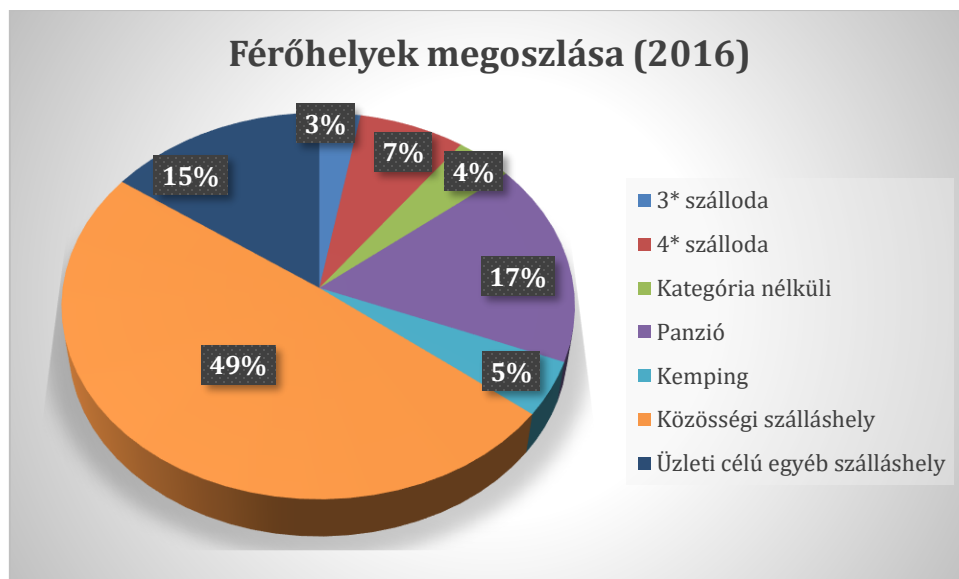
Bánd településen összesen 5 szálláshelyi egység működik, melyből 4 magánszálláshelyként, 1 pedig kereskedelmi szálláshelyként (panzióként) üzemel. Az **5 egységben** a KSH által regisztrált adatok szerint összesen **49 férőhely** várja a vendégeket. Az interneten elérhető adatok alapján az alábbi táblázat szemlélteti az elérhető férőhelyek számát, amely a férőhelyek tekintetében eltérést mutat a hivatalos kapacitás adatokhoz képest – a néhány fős különbség az egyes szálláshelyek eltérő internetes kommunikációjának tudható be:

Szálláshely neve	Szobák száma	Férőhelyek száma
Rakattya-parti Vendégház	4	8
Patakparti Vendégház	3	10
Nagy Vendégház	2	6
Üde Apartman	1	4
Kakukk Vendéglő-Panzió	12	28
Összesen	18	56

Bánd település szálláshelykapacitása (interneten elérhető adatok alapján saját szerkesztés)

A lehatárolt **településeken** (Veszprém nélkül) **6 kereskedelmi szálláshelyi egységben 359 férőhely** áll rendelkezésre; köztük egy 100 férőhelyes kemping Kislődön. Az **üzleti célú egyéb szálláshelyeken** – ide tartoznak a falusi és egyéb magánszálláshelyek – **22 vendéglátónál 190 férőhely** található. A **térség keresletének növekedését jelzi a szálláshelyi kínálat növekedése**: 2010 óta az üzleti célú egyéb szálláshelyi egységek száma megduplázódott, a kereskedelmi szálláshelyek számra másfélszeresére nőtt, amely a férőhelyek számát tekintve +309,7%-os, illetve +151,5%-os változást jelent.

Ha a férőhelyekhez a veszprémi kapacitásokat is hozzászámítjuk, a szám megnégyszerződik, 73 szolgáltató 2.201 férőhelye várja a vendégeket.

Férőhelyek megoszlása a lehatárolt településeken (KSH adatai alapján saját szerkesztés)

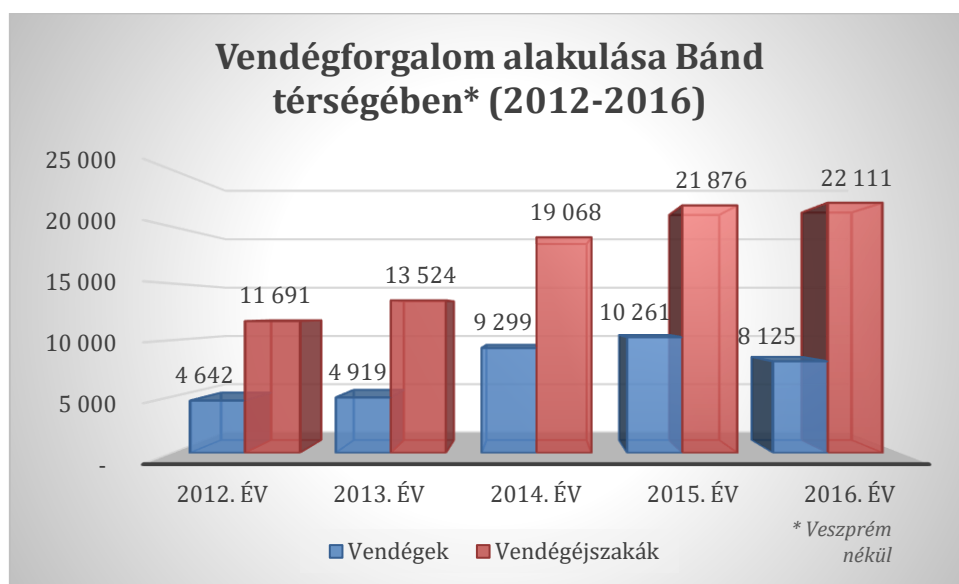
A férőhelyek megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy **a lehatárolt desztinációra alapvetően az alacsonyabb kategóriájú szálláshelyek jellemzők**. A szálláshelyek 49%-a (1.085 férőhely) közösségi szálláshely (a kategória a turista- és ifjúsági szállókat foglalja magában), amely a fejlesztés egyik fő célcsoportjának, az osztálykirándulásoknak kedvelt típusa. A legjelentősebb kapacitások – az egyetemi és középiskolai kollégiumok okán – Veszprém városában találhatók. Jelentős arányt képviselnek a panziók (16 egység 373 férőhellyel) és az üzleti célú egyéb szálláshelyek is (44 egység 332 férőhellyel). A kereskedelmi szálláshelyi kategóriák közül szálloda egyedül a megyeszékhelyen, Veszprémben található (6 egységben 311 férőhely).

1.6.3 Szálláshelyek vendégforgalma

A KSH adatai szerint **Bánd településen 2016-ban a kereskedelmi szálláshelyeken 1.177 vendég 2.188 vendégéjszakát, az üzleti célú egyéb szálláshelyeken 967 vendég 3.183 vendégéjszakát töltött el**. Ez Bánd egyetlen kereskedelmi szálláshelyi egységét, a Kakukk Vendéglő-Panziót tekintve átlagosan 1,9 éjszakát, a magánszálláshelyeket tekintve 3,3 éjszakás átlagos tartózkodási időt jelent. Ezzel az eredménnyel **24,3%-kal járult hozzá a Veszprém nélkül számított, lehatárolt települési vendégéjszakákhoz**, amely a fent nevezett települések alkotta térségben betöltött jelentős szerepét igazolja.

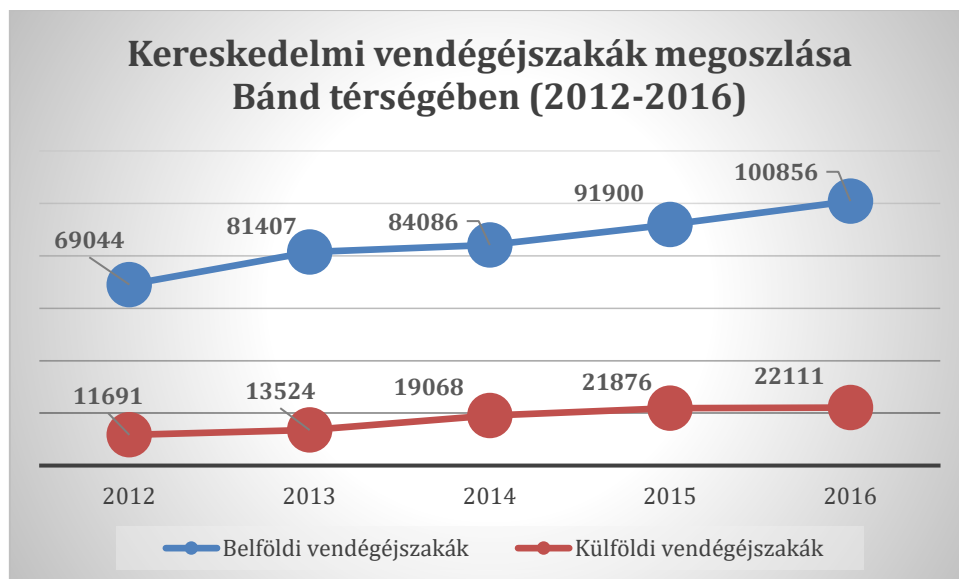
A település kereskedelmi szálláshelyi szobakapacitás-kihasználtsága jelentősen meghaladja az országos átlagot (46,8%), 2016-ban 64,9%-os eredményt ért el. A kedvező eredmény különösen a július-októberi időszakot felölelő 4 hónapban kiemelkedő; az érintett hónapokban – a hónapok sorrendiségét követve – a kiadható szobák 91,9%, 99,2%, 83,8%, illetve 87,1%-át értékesítette Bánd népszerű, magas minőséget biztosító panziója.

2016-ban a kereskedelmi vendégéjszakák 12,3%-a származott a külföldi vendégforgalomból, amelyek döntő részét (84,4%-át) a német – feltehetően vadász – vendégek, fennmaradó részét az osztrák vendégéjszakák biztosították.

Vendégforgalom alakulása az elmúlt 5 évben (KSH adatai alapján saját szerkesztés)

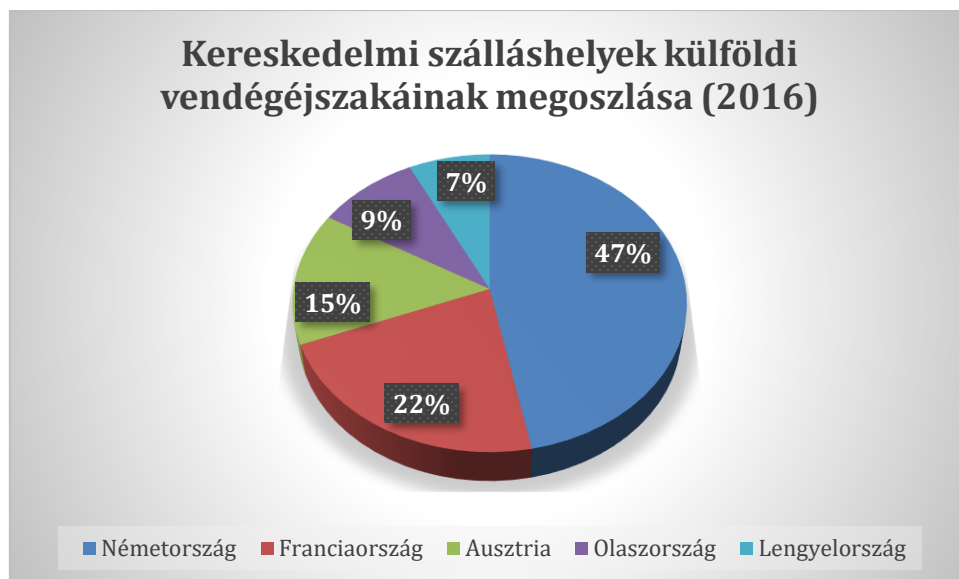
A térségben számított vendégforgalom (a kereskedelmi és üzleti célú egyéb szálláshelyek összesített adatai alapján) stabilan és folyamatosan növekvő tendenciát mutat, volumenében a 2016-os évet kivéve jóval az országos átlag felett teljesít (évi 14% feletti vendégéjszaka szám növekedés). **2016-ban 8.125 vendég 22.111 vendégéjszakát töltött el a településeken**, és bár a növekedés nem volt olyan mértékű, mint az előző években, a desztináció ekkor is kiemelkedő teljesítményt ért el: a vendégek által eltöltött átlagos tartózkodási idő 8%-kal az országos átlag felett alakult. A **hosszabb tartózkodási idő (2,7 éjszaka)** kedvező mutató Bánd település rövid- és hosszú távú céljait tekintve, alapját jelentheti az egyéni vendégekre jutó magasabb fajlagos költség elérésének.

Vendégéjszakák megoszlása Bánd térségében (KSH adatai alapján saját szerkesztés)

A Veszprémmel számított teljes térségi vendégforgalom külföldi vendégaránya az országos, Budapest nélkül számított átlag (30,6%) alatt alakul, azonban **az utóbbi 5 évben folyamatosan növekedő tendenciát mutat**, amely arra enged következtetni, hogy a térség egyre ismertebb és népszerűbb a külföldi vendégek körében is.

Megjegyzendő azonban, hogy a „népszerűség” elsősorban Veszprém városának, azon belül is az üzleti célú vendégforgalomnak köszönhető, ahol a kereskedelmi szálláshelyek teljes külföldi vendégforgalmának csaknem egésze (98,9%-a), az üzleti célú egyéb szálláshelyek 88,5%-a a külföldi vendégéjszakákhoz köthető. Tekintve azonban, hogy Bánd település jelentős napi látogatóforgalom bővülésre számít a fejlesztést követően, a külföldi vendégforgalom jelentőségének elemzése kihagyhatatlan a szakértői dokumentum szempontjából.

Külföldi vendégéjszakák megoszlása 2016-ban (KSH adatai alapján saját szerkesztés)

A térségbe érkező **külföldiek jelentős hányadát a német vendégek képviselik**, amelyet a francia, az osztrák, az olasz és a lengyel nációk követnek. Az 5 legjelentősebb küldőpiac vendégeinek döntő része városi üzleti célú látogató (Veszprém), a térség egyéb településein elsősorban a német és az osztrák vadászok jelennek meg.

A **külföldi kereslet Bánd szempontjából ezért rövid- és középtávon nem értelmezhető**, azonban megfelelő színvonalú szolgáltatási kínálat és célzott élményígéret révén, hosszabb távon a térség számára a későbbiekben a külföldi célcsoportok is relevánsá válhatnak.

2. Célcsoport elemzés

A déli Bakonyba látogatók motivációjáról és életkoráról nem állnak rendelkezésre elérhető és megbízható adatok, másodlagos statisztikák, így információ hiányában a települések érintettjeinek (turisztikai szolgáltatók és szakemberek) gyakorlati tapasztalataira lehet támaszkodni.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy a **térség kereslete a rövidebb tartózkodással járó kirándulóforgalomra fókuszál**. A látogatók motivációja is ehhez igazodik, a kiránduló forgalom esetében a **természeti-** (pl. Bakony) és **kulturális** (pl. történelmi értékek) **attrakciók** megtekintése, a **nyugodt környezet** (pl. rurális hangulat) és a **rendezvényeken való részvétel** áll.

A keresletet **három szempont szerint szegmentáljuk**: a kor és életciklus, az elsődlegesen igénybe vett termék típusa, valamint küldőterület alapján. Az így kialakult szegmensek sajátosságait és rangsorolását tartalmazza a fejezet.

kor és életciklus alapján

- családok különböző életkorú gyermekekkel
- iskoláskorú csoportok
- fiatal baráti társaságok

motiváció alapján

- aktív turisták (kerékpáros, természetjáró, lovas)
- ökoturisták
- kulturális turisták

küldőterület alapján

- Bánd településen tartózkodó turisták
- helyi és környékbeli lakosság
- Bánd 30 km-es körzetében tartózkodó turisták

Bánd település keresleti szegmentációja (saját szerkesztés)

2.1. Szegmentáció, a szegmensek sajátosságai

A célcsoport-elemzés során az alábbiakban ismertetjük az azonosított célcsoport-típusokat, azok jellemző attitűdjét, információszerzésük módját, elvárásait.

Szegmentáció kor és életciklus alapján:

Célcsoport típus	Jellemző attitűd	Információszerzés	Elvárások
Családok különböző életkorú gyermekkel 25-50 év közötti korosztály	Elsődleges motivációjuk a szabadidő tartalmas eltöltése , másodlagosan ökoturisztikai motivációval is rendelkeznek, amit a gyermekközpontúság határoz meg. Ennek megfelelően olyan programokat keresnek, amelyek biztosítják a gyermekek élménydús, változatos kikapcsolódását, szabadidő-eltöltését. Sokféle programot igénylő csoport, a vezérelv a gyermek lefoglalása. Általában 1-3 gyerekkel utaznak, esetleg baráti társaságok közösen. Bár idejük és anyagi lehetőségeik némileg korlátozottak, egyre jobban keresik az élményalapú programokat. Látogatásaik a nyári főszezonban, szezonon kívül az iskolai szünetekben, és a (hosszú) hétvégéken a legjellemzőbb.	Már az utazás előtt feltérképezik, milyen családi programok vannak a közelben. Internet, ismerősök, barátok a fő információ-források.	Elsődlegesen a gyerekek számára jelentsen élményt, nagyobb gyerekek esetén már az ismeretszerzés is igény lehet (nem tanulás-jelleggel) Büfé, kávézó, kulturált mosdó, pelenkázási lehetőség, gyermekbarát helyek

		Utazás előtt kiválasztanak néhány lehetséges fakultatív programot, felkészülnek. Internet ebben a korosztályban is meghatározó.	Igény, hogy a gyerekek ismereteket szerezzenek (természetközeli programok, kiállítások, múzeumok), büfé/kávézó, étterem
Iskolás csoportok, Osztálykirándulók, diákok 10-18 év közötti korosztály	Nem rendelkeznek önálló jövedelemmel. A tanulmányi kirándulásokat, táborokat a szülők finanszírozzák, sokszor ők hozzák az ezzel kapcsolatos döntéseket is, a tanárok javaslatai alapján. Y, Z generáció. Legmodernebb technikák ismerői és használói. Mobiltelefonjuk rabjai, ezzel információhoz jutnak, képeket készítenek és azonnal meg is osztják. Az általános iskolás csoportok leginkább májusban és június elején, a felső tagozatos osztálykirándulók szeptemberben érkeznek, a nyári főszezonban a táborozók közül kerül ki a legtöbb csoportos gyermek látogató.	A tanárok, szülők döntenek. Az út előtt pontosan megszervezik a programokat. Tanárok: interneten fellelhető információk, kollégák véleménye, saját korábbi tapasztalataik alapján	A kirándulások fontos része a tudásszerzés, a természeti és kulturális értékek megismerése. Ez ugyanakkor nem feltétlenül a gyerekek motivációja, sokkal inkább elvárás. Nehéz felkelteni és fenntartani az érdeklődésüket. Olyan programokra vágynak, ahol részesei lehetnek annak, nemcsak külső szemlélői. Igény a közvetlen kipróbálásra.

Fiatal baráti társaságok	A 16-30 éves korosztály számára az utazás életforma, saját személyiségük fejlesztésének eszköze, érdekes, izgalmas folyamata. Ők ennek intenzívebbé tételéhez keresnek utazásaik révén más és más helyszíneket. Fontos számukra a pihenés, rekreáció, közös (sport) élmények megszerzése. Másodlagosan ökoturisztikai motivációval is rendelkeznek, fontos számukra a természetben töltött közös idő. Jellemzően hétvégi kirándulók, áprilistól októberig rendszeresen látogatják a kiránduló helyeket.	Egyénileg döntenek. Az út előtt tájékozódnak, ismereteiket internetről és barátok véleménye alapján szerzik.	A kirándulás fontos része a barátokkal való közös élményszerzés, melynek fontos eleme a természetközelség. Fontos számukra a kiépített infrastruktúra.
---------------------------------	---	--	--

A célcsoport relevanciája a településen az alábbiak mentén értelmezhető:

Családok különböző életkorú gyermekekkel: Jellemzően Veszprém városába érkező hétvégi „city break” kikapcsolódásra vágyó kulturális motivációjú turistákról van szó, akik természeti környezet iránti igénye magas. A térségben Veszprémen kívül realizálódó vendégek köréből kerülhetnek ki, akik a vidéki élet mellett kulturális motivációval is rendelkeznek és felkeresik a környékbeli látnivalókat.

Iskoláscsoportok, osztálykirándulók: A település legalább 50 km-es körzetében működő iskolák számára, főleg az alsó tagozatos diákok számára lehet a fejlesztést követően vonzó, egynapos célterület. Előnye, hogy Veszprémből és a nagyobb környező településekről tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető.

Fiatal baráti társaságok: Jelenleg a környékbeli településeken élők számára nyújt alternatív lehetőséget, legfontosabb küldőterület Veszprém.

Szegmentáció motiváció és terméktípus alapján:

Célcsoport-típus	Jellemző attitűd	Információszerzés	Elvárások
Aktív turisták (kerékpáros, lovas, természetjáró)	A fiatalabb korosztályokban jellemzőbbek, zömmel a 25-50 évesek közül kerülnek ki, de nő a részesedésük a már gyermektelen, egészségüket őrizni kívánó idősebbek körében is. Az aktív termékeknél az egyedülállók és a (még vagy már) gyermektelen párok felülreprezentáltak a gyermekesekhez képest. A gyermekes családok az aktív kínálat kalandosabb, szórakoztatóbb részét keresik. Társadalmilag inkább a magas szakképzettségűekre, a szellemi foglalkozásúakra, értelmiségiekre, a vállalkozókra és a felsővezetőkre jellemző wellness- és aktív kereslet. Életstílusukat tekintve a szegmens zömét a nagyvárosiak alkotják.	Utazás előtt tájékozódnak az nyomvonalról és a környékbeli lehetőségekről. Ismereteiket internetről és ismerősöktől szerzik. Fontos számukra a környék látnivalóinak is ismerete.	Pihenőhely, kijelölt biztonságos, karbantartott nyomvonal, egyéb tartózkodási időt növelő elemek, mint sportpálya. Egyre jellemzőbb a vendéglátó egység iránti igény.
	A kerékpáros utazások döntő többsége szabadidős, illetve sportolási céllal történik, döntő többségük hétvégére koncentrálódik. Aktív turizmust kedvelők, rekreációs cél is megjelenik, fontos az egészségtudatosság. A kerékpáros turistákat rövidebb tartózkodási idő jellemzi leginkább a kirándulások túrajellege miatt, azonban a kerékpáros	Internet, kerékpáros oldalak, saját tapasztalatok. Előre tájékozódnak a környékről, lehetőségekről	Pihenőhely, étkezési lehetőség, információ a környékről, a környékbeli látnivalókról, turisztikai attrakciókról, szociális egység,

	turisták napi kiadásai magasabbak az átlag turistákénál.		kerékpártároló, esetleg szervizpont, vízvteli lehetőség.
	A természetjárók jellemzően szabadidős céllal választják a gyalogos túrákat , az utóbbi években ennek sportszerű, a kék túrát teljesítő változata is népszerűvé vált. Tartózkodási idejük rövid, költségük alacsony.	Előre tájékozódnak intereneten és túratérképek alapján.	Pihenőhely, étkezési lehetőség, információ a környékről, a környékbeli látnivalókról, turisztikai attrakciókról, szociális egység.
	A lovasturisták jellemzői kevésbé ismertek, hiszen kifejezetten e motivációval rendelkezőkről csak nagyon alacsony számú utazó esetében beszélhetünk.	Előre tájékozódnak, előre megtervezik az útjukat.	Lovak számára (is) alkalmas pihenőhely, vízvételi lehetőség, kijelölt, biztonságos lovas útvonalak.
Ökoturisták 25-55 éves korosztály	Jellemzőik hasonlóak az aktív turistákéhoz. Megkülönböztethetők a célcsoporton belül az alkalmi ökoturisták (természetjárók) , akiknek nem tartozik elsődleges motivációi közé a természeti környezethez kapcsolódó turisztikai termékek igénybevétele, de utazásuk során útba ejtik az ökoturisztikai helyeket tanösvényeket. Az ökoturizmus hazai keresletében ez a szegmens a legnagyobb arányú. Másik csoportjuk az ökoturisták, akik elsősorban az ökoturisztikai kínálat miatt érkeznek a desztinációba . Jellemzően fiatalok, vagy középkorúak, magasabb iskolai végzettségűek és az átlagosnál magasabb jövedelműek.	Internet elsődleges (rendezvényeket, programokat népszerűsítő oldalak, Facebook, stb.) Ismerősök ajánlása – jellemzően ez is online	Leginkább a szabadidejük aktív eltöltésének lehetősége, a környezet szépsége, a tiszta levegő és a csend motiválja őket.

Kulturális turisták

A kulturális turisták olyan vendégek, akik számára egy-egy település elsődleges vonzerőt és szolgáltatáskínálatot jelent, **tudatosan választják ezt a terméket, leginkább kulturális motivációk alapján.** A városlátogatók az átlagnál valamivel iskolázottabbak és magasabb jövedelműek, valamint döntően a (még vagy már) gyermektelen párok közül kerülnek ki.

Utazásukat előre megtervezik, gyakran rögzített időponthoz kötik. Internetről tájékozódnak, de fontos számukra az ismerősök ajánlása, új helyszínek felkeresése.

Ismeretszerzés és tudás növelése fontos számukra.

A célcsoport relevanciája a településen az alábbiak mentén értelmezhető:

Aktív turisták: Legjellemzőbb a környéken élő lakosok jelenléte, akik hétvégi programként kirándulást terveznek a lakóhelyük környékén, családi vagy baráti társaságban. Jellemző rájuk a kerékpárral történő közlekedés is, így ennek fejlesztése további forgalomnövekedést jelenthet a településen. Kiemelt szegmens a környékre érkező turista, aki tartózkodási (üdülés) ideje alatt szeret kirándulni és új helyeket megismerni. A kerékpáros turisták halmaza egyelőre korlátozott, mivel a kiépített, biztonságos megközelíthetőség egyelőre nem biztosított, így azon látogatók jelennek meg, akik jól ismerik a környék erdei útjait. Lovas turisták jellemzően a környéken élők köréből kerülhetnek ki, saját lóval rendelkeznek és kijelölt útvonal híján jól ismerik a terepet.

Ökoturisták: Az aktív turisták csoportjából kerülnek ki, azon kirándulók, akik elsődleges céljuk a természetben űzhető aktív tevékenységek végzése, akik a rekreációs tevékenységeik során természeti ismereteket is szerezhhetnek. Fontos megjegyezni, hogy a tervezett fejlesztés számukra nem választható el a Szentgáli Tiszafás TT, a Majer Antal kilátó és az felfezető úton található tanösvénytől. Számukra ez a kínálat egyben jelenti a motivációt.

Kulturális turisták: Elsősorban Veszprémbe érkező turisták, akik a környék látnivalóit is fel akarják fedezni, így az Essegvár is látókörükbe kerül, a sváb hagyományokkal egyben, melyet a fejlesztési helyszín programjain keresztül biztosít.

Szegmentáció küldőterület alapján:

Célcsoport-típus	Jellemző attitűd	Információszerzés	Elvárások
Bánd településre érkező turisták	Nincs rendelkezésre álló adat. Szakértői tapasztalat alapján az aktív és ökoturisták , valamint a családi célcsoportok jellemzőit ötvözik.	Előzetesen internetről, a választott szálláshely honlapjáról, illetve helyben a szállásadótól.	A célcsoportok számára jellemző elvárások (lásd fenn)
Bánd környékén tartózkodó turisták	Két csoportra oszthatók: egyrészt az aktív és ökoturizmus iránt érdeklődők csoportjára, illetve azokra, akik Veszprémet választják hétvégi pihenésként . Előbbi jellemzői a fenti cellákban olvashatók, a veszprémi turisták jellemzői a kulturális turistákéval, valamint a családi utazókéval azonos.	Előzetesen internetről, a választott szálláshely honlapjáról, illetve helyben a szállásadótól	A célcsoportok számára jellemző elvárások (lásd fenn). Megfelelő közlekedési kapcsolatok. Megfelelő információmenedzsment.
Helyi és környékbeli lakosság	Számukra a rekreáció és a pihenés a legfontosabb. A térségben élők számára kiemelhető az minőségi lakó környezet iránti igény, illetve a közösségi rendezvények ...	Helyi lakosoktól, helyi elérhető sajtóból, közintézményekből, internetről.	A szabadidő eltöltésének minőségi szintje emelkedjen, pihenőhelyek, rekreációs szolgáltatások megléte, fenntarthatóság biztosítása (túlzsúfoltság kerülése)

A célcsoport relevanciája a településen az alábbiak mentén értelmezhető:

Bánd településre érkező turisták: A településen működő szálláshelyek vendégei számára további komfortérzetet növelő és programokat kínáló kínálati elem jelenik meg, mely versenyképesebbé teszi a települést magát és támogatja a szálláshelyek értékesítését és vonzerejét.

Bánd környékén tartózkodó turisták: A Veszprémbe érkező turisták számára vonzó vidéki és természeti környezetként jelenik meg, ahol megismerhetik a térség sváb hagyományait, illetve Bánd lehet az egyik vidéki célpont a városi kirándulás mellett. A többi településen megszálló vendégek a környékbeli látnivalók felkeresésével jutnak el Bándra.

Helyi és környékbeli lakosság: A térségben élő, természeti környezetre fogékony, kirándulni vágyó lakosok, akik számára a fejlesztés során kialakuló új infrastruktúra vonzóbb környezetet biztosít más településekkel ellentétben.

2.2. A szegmensek rangsorolása

A jelenlegi szegmentáció alapján elmondható, hogy a keresleti oldalról jelentkező turisták ilyen részletességig nem tiszta profillal rendelkeznek. A fenti szegmensek keresztmetszetei adják a valós célcsoport mátrixát, azonban kutatás és felmérés nélkül a perszonalizáció jelen fázisban nem végezhető el. A **fejlesztést követően javasolt az érkező vendégek felmérése**, hogy a későbbiek során a továbbfejlesztés és a kommunikációs tevékenység megfelelően célzott lehessen.

Ebből következik, hogy a fenti szegmensek, azok keresztmetszetének megcélzása, hangsúlyos megszólítása a kommunikációban más-más időtávon képzelhető el. A települések kínálatát mennyiségi és minőségi szempontból meg kell újítani ahhoz, hogy bizonyos szegmensek meghatározóvá válhassanak. Jelen szakértői anyag fejlesztési irányelve **a rövidtávon növekedést mutatható célcsoportok elérését** tűzi ki célul.

A térség turizmusának 2.1. fejezetben ismertetett növekvő tendenciája, illetve a térségben zajló turisztikai termékfejlesztés várható hatásai alapján **a szegmensek túlnyomó részén még kisebb-nagyobb, folyamatos növekedésre is lehet számítani.**

A rövid távon elérhető szegmenseket összefoglalóan az alábbi táblázat rangsorolja:

CÉLCSOPORTOK	ÖKOTURISTA	KULTURÁLIS TURISTA	AKTÍV TURISTA
Családok különböző korú gyermekekkel	Másodlagos	Elsődleges	Elsődleges
Iskoláskorú csoportok	-	Harmadlagos	Elsődleges
Fiatal baráti társaságok	Harmadlagos	Másodlagos	Másodlagos

Elsődleges célcsoport

A marketing-tevékenységet elsősorban ezekre a szegmensekre érdemes összpontosítani.

Másodlagos célcsoport

Közepesen jelentős szegmensek, azonban megfelelő marketingmunkával részarányuk növelhető.

Harmadlagos célcsoport

Mérsékeltlen jelentős, ám esetenként ígéretes célpiacok, egyedi marketingkommunikációk indokoltak.

A középtávon fejleszthető célcsoportok, melyek eléréséhez társadalmi változások, speciális kínálati fejlesztések, nagyobb jellegű beruházások szükségesek:

- A hazai társadalomra egyelőre kevésbé jellemző **„idősebb, szervezeten is utazók”** köre.
- Az **egészségturisták**, akik jelenleg elsősorban a fogászati turizmus keretén belül érkeznek a térségbe. Igényükhöz mért szolgáltatások felmérésével, kialakításával növelhető részesedésük.
- Az **üzleti turisták** számára megfelelő kapacitással bíró szálláshelyekre és konferenciahelyszínekre, magas szintű szolgáltatásokra és a jelenleginél jobb megközelíthetőségre van szükség.

3. Versenytárs elemzés

3.1. Versenytársak meghatározása

A turisztikai szempontú versenytárs elemzésnél általában azokat a településeket és térségeket tekintjük versenytársnak, amelyek hasonló piaci szegmensek megnyerését célozzák meg, és a megcélzott szegmens számára hasonló kínálattal, attraktivitással rendelkeznek.

Bánd vonzerejének és turisztikai helyzetének meghatározása szempontjából nem lehet csupán a település szintjén elemezni a versenytársakat, mivel a község mérete és turisztikai pozíciója miatt ez értelmezhetetlen és irreleváns információkhoz vezetne.

Ahhoz, hogy Bánd esetében a valós versenytársakat be lehessen mutatni, a térséget szükséges elemzés alá vonni, és Dél-Bakonynak, Bakonynak, mint turisztikailag értelmezhető entitásnak a versenyképssége szempontjából fontos konkurenseket kell meghatározni.

Azonban, mivel **a fejlesztés léptéke igen kicsi, egyedi megkülönböztetett ajánlattal nem bír**, valamint a **turisztikai cél mellett legalább ugyanolyan hangsúllyal közcélú funkciót is betölt**, ami a település környékbeli települések közötti „versenyben” lenne értelmezhető, ezért a versenytárselemzéstől eltekintünk.

A további fejezetekben ezért inkább arra fókuszálunk, hogy a **település számára milyen lehetőségek adódnak**, mi az, amivel a térségi környezetében a szerepét meg tudja határozni és illeszkedni tud a térségi kínálatba.

4. A település jövőképe

Bándnak a megyeszékhely, Veszprém vonzáskörzetében elhelyezkedő kistelepülésként olyan fejlesztési célokat kell megfogalmaznia, amelyek mellett, hogy **elősegítik a vonzó vidékies lakókörnyezeti szerepkör megtartását, a lakosság életminőségének javítását és a helyi közösségek fejlesztését**, egyfajta **agglomerációs szerepkörben kialakítják azokat a komplementer funkciókat**, amelyeket a nagyváros mérete és adottságai alapján nem képes betölteni.

A községnek mindenképpen az **együttműködésekre épülő**, a térségben található különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, **összehangolt turisztikai fejlesztések megvalósítását kell szorgalmaznia**, hiszen csak **rendszerszemlélettel** lesz képes olyan attrakciókat működtetni, amelyek funkciójukat tekintve a szomszédos településeken található nagyobb látogatottságot generáló vonzerők mellett, azokat kiegészítve is **életképesek lehetnek**. Ennek keretében a községnek akár a közterületek megújítását szolgáló programok megvalósításakor is az **ökoszemléletű turisztikai- és rekreációs fejlesztéseket érdemes preferálnia**.

Bánd jövőképe az ökoturisztikai fejlesztésekkel az alábbi célok mentén kerül meghatározásra:

1. A község helyi kultúrájának megőrzése

Ebben a **turizmus, mint eszköz, növeli a helyiek önbecsülését, hozzájárul a helyi közösség értéktudatának kialakulásához** is. A helyi közösség látva, hogy a vendégek a helyi épített és természeti környezet, élővilág, gazdálkodás, kézművesség és hagyományok iránt érdeklődnek, nagyobb figyelmet szentelnek ezeknek a kincseknek. Ezzel településük értéke is megnő a szemükben, beleértve saját szűkebb életterületet, házukat, életüket, hagyományaikat. A folyamat erősíti az identitásukat is, és ez szerepet játszhat abban, hogy ne vándoroljanak el a településükről.

2. A természeti és kulturális örökség értékek tudatosítása

A turizmus lehetőséget ad a résztvevőknek a **természet, valamint a hagyományos társadalmi és kulturális értékek megismerésére, megértésére és megbecsülésére**. Olyan természeti és emberi környezetet kínál, amelyet a késő modern fogyasztói társadalomban ritkán adódik lehetőség meg tapasztalni.

3. Helyi foglalkoztatási lehetőségek bővülése

A turizmus fejlesztése pozitív hatással van a **helyi foglalkoztatási lehetőségek** bővítésére. Ennek köszönhetően a helyi szolgáltatók bevételei növekednek, új vállalkozások jöhetnek létre, ezáltal nő a foglalkoztatottság. A pozitív hatás nem csak a turisztikai vállalkozásokra érvényes, hanem minden, a turizmust közvetve is szolgáló cégekre, személyekre is. Ezek sorába tartoznak a gazdák, akik termékeiket, szolgáltatásaikat közvetetten, vagy közvetlenül értékesíthetik.

Az **ökoturizmus** jellegzetességeinél, formáinál fogva **nem indít el** olyan **negatív folyamatokat**, mint a tömegturizmus. Nem változtatja meg jelentősen a helyi lakosság összetételét, nem gerjesztenek bevándorlásokat a megaberuházásokkal járó új munkahelyek. Segíti a termőhelyi adottságokhoz igazodó termelési szerkezet kialakulását vagy fennmaradását.

4. A településre érkezők számának növelése

A látogatószám-növelés csak addig lehetséges, amíg azt a **község teherbíróképessége** megengedi. Ez nem csak ökológiai, hanem a helyi gazdasági, társadalmi és fizikai teherbíróképességeket, sőt az adott termék látogatóinak perceptuális teherbíróképességét is jelenti. A látogatószám-növelés azért kívánatos, mert jelenleg Bándon az attrakció kapacitás-kihasználtsága nagyon alacsony. A látogatószám növekedésének egyik feltétele a látogatók számának pontos ismerete, hogy a teherbíróképesség közelébe kerüléskor a szükséges korlátozó intézkedéseket (idő- vagy térbeni, gazdasági korlát, stb.) meg lehessen tenni.

5. Szolgáltatási minőség emelése

A turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások (parkoló, WC, pihenő, vendéglátóhely, ajándékbolt, szakvezetés stb.) minőségének javítása a **fogyasztók igényeit** szolgálja. A **turisztikai infrastruktúra a látogatói megelégedettséget szolgálja**, ami szintén a látogatás eredményességéhez, közvetve az öko-szemlélet befogadásához járul hozzá. A **látogatás minőségének javítása** sok esetben az attrakciót szolgáltató természeti környezet megőrzése érdekében is fontos, a látogatók a számukra készült, kontrollálható infrastruktúrát veszik igénybe, és nem a környezet erőforrásait. Kiemelten kell kezelni a **családbarát irányba történő fejlesztéseket**.

6. Térségi arculathoz illeszkedő turisztikai attrakció(k) létrehozása

Autentikus turisztikai élmény biztosításával elérhető, hogy a turisták a kikapcsolódásra és az élményszerzésre fókuszáljanak. Az elidegenedett késő-modernitásban igény van az autentikus élményre, amelyet a turisták leginkább **rurális és természeti környezetben** keresnek. A turisták ezzel nyitottá válnak az ismeretek befogadására. A szemléletformálás a legtöbb szegmensnél az élményen keresztül, az élményeszközökkel tud csak megvalósulni.

7. A tartózkodási idő növelése

A felmérések azt mutatják, hogy az **egy napos látogatók jellemzők** az ökoturizmus bázisain. A többnapos látogatások arányának növelése, valamint az, hogy a turisták a második-harmadik-többedik utazás eltöltésekor válasszák a természeti területek kínálta lehetőségeket, a további célok megvalósítását is segítik.

5. Esseg vár környezetének fejlesztése

A projekt elsődleges célja Bánd település legjelentősebb attrakciójának, az Essegvár környezetének fejlesztése. A településre érkező turisták **elsődlegesen aktív turisztikai motivációval érkeznek**, jellemzően egy napos kirándulás terveznek a településen és környékén, mely során felkeresik az Essegvárat és a Szentgáli Tiszafás TT-et, valamint az újonnan épített Majer Antal kilátót. Annak érdekében, hogy a település további turistákat, új célcsoportot tudjon megszólítani, valamint a meglévő látogatók igényeit magasabb színvonalon ki tudja elégíteni, több ponton **kiszolgáló létesítmények, rendezvényhelyszín**, valamint a szezonlitást csökkentő, **zárt terű, különböző funkciókkal rendelkező terek** jönnek létre. A tervezett fejlesztések a fenti célokon túl lehetővé teszik a település számára, hogy a látogatókból turisták legyenek, akik tartózkodási ideje növekszik, így vendégéjszaka forgalmat növelnek a településen, mely által nő a település bevétele.

A fejlesztések során több helyszínen, több beavatkozás történik, melyeket a következő alfejezet részletez.

5.1. Projektek mőszaki leírása

Látogatóközpont/közösségi tér

A tervezett, nettó 187,98 m² alapterülető közösségi tér az Essegvár hegytőmbjétől nyugatra eső, Séd patak által határolt völgyben (049/12 hrsz) kap helyet. A létesítmény kettős funkciót tölt be: egyrészt a **helyi közösség rendezvényeinek**, - melyek célja, hogy turisztikai vonzerőként növelje a településre érkezők számát - **helyszínét** egész évben biztosító létesítmény, másrészt a **településre érkező vendégek, turisták, kirándulók szociális igényeinek kielégítését is biztosítja** (mosdók, illemhelyiségek, öltöző).

Látogatóközpont (Látványtervek: Gaschler Építésziroda Kft.)

Az épület előtt nagy területű, nyílt tér áll majd rendelkezésre a szabadtéri rendezvények és egyéb szabadidős tevékenységek számára.

A nem szokványos beépítés tudatosan eltér a hagyományos falusi szerkezettől – az épület az úttal párhuzamosan a telek hátsó részén kerül el -, így a létesítmény mögötti hegy és az erdőterület festői háttérként szolgál a közösségi tér számára, valamint az épületből is élvezhető az Essegvár nyugati hátoldalának látványa.

A tervezett épület faszerkezetű, tornácos építmény, fedett-nyitott átmeneti és közös terekkel rendelkezik, amelyeket egységes tető fog össze. Az épület északi részének központjában egy hagyományos kemence – „falu kemencéje” – áll, déli oldalán a szükséges mellékhelyiségek mellett 2 lóbeálló box létesül, ahol az állatok itatása, valamint a vízvételi lehetőség biztosított.

A közösségi tér tervezett funkciói:

- szociális funkció (vizes helyiségek)
- települési rendezvények helyszíne
- megálló- és pihenőtér (a településre, különböző járművekben érkező turisták számára – pl. bakancsos turisták, lovasok, kerékpárosok)

A **szükséges parkolóhelyek biztosítása** a közösségi tértől kb. 500 méter távolságra fekvő Bánd településen történik majd; az akadálymentesítettségi feltételeket betartva közvetlenül az épület mellett 1 db akadálymentes parkoló létesül.

Az építési területen külön környezet- és tereprendezés nem történik, a telekhatárokon belül a terep változatlan marad, illeszkedve a meglévő füves-gyepes mező karakterhez.

Többfunkciós épület

Az Essegvár közvetlen környezetében, az attól déli – dél-keleti irányban elterülő, enyhén lejtős, ligetes nagyréten kerül elhelyezésre az a foglalkoztató épület, amely a helyszínrre tervezett tevékenységeket tekintve **multifunkcionális szerepet fog betölteni**.

Többfunkciós épület (Látványtervek: Gaschler Építésziroda Kft.)

A tervezett épület több funkció betöltésére is alkalmas:

- helyszíne lehet **szabadtéri foglalkoztató programoknak** – például kézműves foglalkozásoknak, kültéri környezetismereti óráknak,
- szabadtéri kulturális rendezvények esetén a két foglalkoztató tér közötti felület szabadtéri, ám mégis **fedett színpadként** funkcionálhat,
- családi- és gyermekprogramok megrendezésekor **játszóvárrá** alakítható,
- ugyanakkor az aktív- és ökoturisták számára **esőbeállóként** is működhet.

Az építmény helyszíne szabad, nyílt terület páratlan panorámával; remek kilátás nyílik a környező hegyekre, Papod-hegyre, a Kissbűkkre, Hajagra, vagy a közeli Miklós Pál-hegyre.

Éppen ezért a létesítmény a tájhoz illeszkedve könnyűszerkezetű (fa) és átlátható, szellős hatású és egyúttal a természet amfiteátrumaként – egyfajta lelátóként – is szolgál.

Az épület foglalkoztató terei oldalról részben vagy egészben is nyithatók és zárhatóak, ezáltal a tér teljes egészében és szekcionálva is használható. A tervezett épület beépített területe mindösszesen 43,22 m².

A területen – akárcsak a látogatóközpontnál – környezet- és tereprendezés nem szükséges, a füves-gyepes mező tájkép változatlan marad.

Egyéb kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések

A két épített projektemhez szervesen kapcsolódik az **utak infrastrukturális feltételeinek minőségi javítása**, azaz az Essegvárhoz felvezető utak javítása, valamint ehhez kapcsolódóan a különböző irányokból felvezető, a kirándulók által használt **gyalogos útvonalak** minőségi fejlesztése.

Az Essegvárhoz felvezető turistaút fejlesztése további funkciót kap, mivel a növényzet kitisztításával gyönyörű látvány tárul elénk a szemközti dombokra, így úgynevezett **panorámaútként**, padokkal, pihenőrészekkel teszi változatosabbá a kirándulást.

A fejlesztett funkciókhoz kapcsolódó **információs táblázás** kialakítására is sor kerül a projekt keretén belül.

5.2. Egyes funkciók kialakításának szempontjai

Fenntartható üzemeltetés

A kialakítandó épületek (látogatóközpont és foglalkoztató épület) és egyéb infrastrukturális beruházások (utak, panorámaút fejlesztése, táblázás) létrehozásakor figyelemmel kell lenni a működtetést vállaló önkormányzat beruházással kapcsolatos állandó és változó költségeire, valamint olyan értékesíthető szolgáltatások/szolgáltatáscsomagok létrehozására, amely **bevételeivel és nettó eredménnyel** hozzájárul a fenntartható üzemeltetéshez, minél kevesebb terhet róva a fenntartó önkormányzatra.

A fenntarthatóság kiterjed a **környezeti fenntarthatóságra** is, amelyre a település már az előzetes tervek megalkotásakor is kiemelt figyelmet fordított, és jelentős szerepet képvisel a fizikai megvalósítás során is.

Turisztikai és közjóléti funkció egyensúlya

A tervezett fejlesztési elemek kettős funkciót töltenek be: egyrészt a **helyi közösségek komfortérzetét növelő beruházást** jelent, amelyet a településen (és a térségben) élők igény szerint egész évben használhatnak, másrészt a fejlesztés során beazonosított **turisztikai célcsoportok kiszolgálásának helyszínei** is.

Ezért a funkciókat úgy szükséges kialakítani, hogy a helyszínekre érkező, eltérő motivációjú csoportok ne zavarják egymást, a különböző igények mégis teljes körűen és megfelelő színvonalon kielégítésre kerüljenek.

Családbarát szolgáltatások

A családok ugyan a fejlesztés szempontjából egyelőre másodlagos célcsoportnak tekinthetők, ugyanakkor a beruházás révén létrejövő funkciók közjóléti szerepet is betöltenek, amelyek felhasználói többek között a családok.

Ezért a fejlesztés során létrejövő funkciók kialakítása során **figyelemmel kell lenni a családok igényeire**, amelynek az épületekhez történő akadálymentes – babakocsi – eljutástól kezdve, a mellékhelyiségben rendelkezésre álló pelenkázási lehetőségig minden szinten meg kell jelennie.

Információs ellátottság

A kialakítandó funkciók a jelenleg turisztikai szempontból leginkább csak vonzeróként létező Essegvár attrakciót történő fejlesztését szolgálja. Azonban ehhez nem elegendő a projektelemek létrehozása, azok megismertetéséhez és népszerűsítéséhez **a településre érkezők megfelelő információval történő ellátásának** is éppen olyan fontos szerepe van.

Az attrakció és a kapcsolódó szolgáltatások információs táblázása során figyelemmel kell lenni a **várható látogatói útvonalakra** (az érkezéstől a távozásig), és az **információ közérthetőségére** (egységes és egyértelmű, több nyelven is értelmezhető szöveges információ és infografikák) is.

Az információs csatorna az értékesítésben döntő szerepet tölt be, ezért az információs ellátottság nemcsak a **fizikai kitáblázást** jelenti, azoknak **digitálisan** (elektronikusan) is **rendelkezésre kell állniuk** az előzetes és naprakész tájékoztatás érdekében.

5.3. Helyszíni szolgáltatások kialakításának lehetősége

A rövid távon elérhető vendégszegmensek számára a helyszíni, szervezett szolgáltatások elérhetősége döntő szempont lehet úti céljuk kiválasztása során.

Családok különböző életkorú gyermekekkel

A helyi lakosok és a településre érkező családok számára a fejlesztés ideális helyszínt biztosít **családi rendezvények, szervezett gyerekversenyek** (aktív és szellemi), **egyéb animált programok** számára. A programok időpontjait – kivéve a magán szervezésű eseményeket – a célcsoportnál beazonosított időszakokhoz, iskolai szünetekhez, hosszú hétvégékhez szükséges igazítani az optimális látogatószám elérése érdekében.

A helyi közösség családi és egyéb közösségi programjai – születésnapok, gyerekzsúrok, gyermeknapok, az önkormányzat lakosságnak szóló szabadtéri rendezvényei (pl. majális, szüreti fesztivál)– egyrészt **külső szervezés esetén bevételt biztosítanak a fenntartó önkormányzat számára**, másrészt hozzájárulnak ahhoz, hogy **a lakosság megismerje és megszeresse a helyszínt**. A helyieknek kialakítandó értékesíthető szolgáltatások esetén figyelemmel kell lenni az **önkormányzat közjóléti funkciójára**, ezért olyan kedvező árak kialakítása javasolt, amely a várható keresletet negatívan nem befolyásolja. Az alapvetően helyi (vagy a térségben élő) családoknak nyújtott bevételt termelő szolgáltatások lehetnek:

- helyszín bérbeadása
- animációs szolgáltatások (pl. kézműves foglalkozások)
- vendéglátó szolgáltatások (kihelyezett catering)
- technikai szolgáltatások (pl. hangosítás)
- hostess szolgáltatások

Iskolás csoportok, osztálykirándulók

A beazonosított szegmens számára a fejlesztési terület lehetőséget nyújt a **táboroztatás napi programjainak lebonyolítására**, legyen szó a helyi vagy térségi iskolások napközi jellegű, jellemzően iskolai szünetekben lebonyolításra kerülő foglalkoztatásáról, vagy az ország bármely pontjáról a desztinációba érkező osztályok néhány órát felölelő elfoglaltságáról.

A kialakítandó szolgáltatások számbavétele során **külön értékesítési politikát** szükséges kidolgozni a **helyi és térségi**, valamint a **távolabbról érkező ifjúsági csoportok** számára. A helyszínen nyújtott szolgáltatások széles spektrumot ölelhetnek fel, a családoknál említett egyszerű szolgáltatásoktól kezdve, és azon felül a komplex, akár több napot is felölelő ajánlatokig, amelyek lehetnek:

- kihelyezett tanórák (elsősorban a természeti környezettel összefüggő foglalkozások)
- több napos programok esetén esti programok biztosítása (tábortűz, helyi zenészek stb.)

- a térségi együttműködések kihasználva desztinációs ajánlatok biztosítása (térséghez tartozó települések turisztikai vonzerőleltárának kiajánlása)

Fiatal baráti társaságok

Ezen célcsoportok igényeinek kielégítése a legkevésbé időszak- és évszakfüggő. A baráti társaságok számára vonzó tényezőt biztosíthatnak a település szervezésében megrendezésre kerülő **játékos versenyek, kisebb sportesemények, zenei, gasztronómiai, vagy egyéb összművészeti rendezvények és egyéni igények alapján megvalósuló programok.**

Ez az a vendégsegmens, amelynek **szükségei előzetesen a legkevésbé specifikálhatók**, ezért a hagyományosnak mondható – a fenti bekezdésekben felsorolt – szolgáltatásokon felül a fejlesztés üzemeltetőjének fel kell készülnie az egyedi igényekre, és azok teljesítésének módjára, amelynek útja egy, a kisebb-nagyobb rendezvények szervezése során **gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező, a helyi és térségi kapacitást és infrastruktúrát jól ismerő szakember** rendelkezésre állása.

Az Essegvár és környezete **számtalan egyéb program** helyszínéül szolgálhat: szabadtéri, kisebb céges rendezvények, csapatépítő tréningek, felnőtt ünnepek, szabadtéri koncertek, a térség sváb hagyományaihoz illeszkedő események színesíthetik a fejlesztés kínálatát. A **későbbi fejlesztések révén pedig további szolgáltatások** biztosítása is látogatószám- és bevételnövekvő tényező lehet, mint például a különböző sport- és játékeszközök bérlete (akár a téli szánkóbérlés is), vagy a helyszínen biztosított catering és egyéb helyi értékeket is reprezentáló gasztronómiai szolgáltatás.

Az egyes célcsoportnak kiajánlható szolgáltatások részletesen az alábbiak:

Szolgáltatás megnevezése	Szolgáltatás részletei	Bevételtermelő képesség / bevételt realizáló szereplő	Kapcsolódó bevételtermelő szolgáltatások	Célcsoport
Családi rendezvények	település által szervezett különböző tematikájú rendezvények (kulturális, sváb hagyományokhoz kötődő, gasztronómiai, gyermekeknek szóló, sportrendezvény)	Ingyenes	sportrendezvény esetén nevezési díj egyéb rendezvények esetén: bérleti díjak (árusok, vendéglátás) szponzoráció	Családok különböző életkorú gyermekekkel Vállalatok, környékbeli cégek
Gyermekek versenyek	önkormányzat vagy vállalkozó által	Előre meghatározott díj	szponzoráció	Családok különböző

	szervezett sport és szellemi kihívást jelentő versenyek	ellenében (meghirdetett rendezvény vagy előre megrendelés esetén biztosított)		életkorú gyermekekkel Iskolás csoportok, osztálykirándulók
Animáció	önkormányzat által szervezett és biztosított, meghatározott időszakban garantált program (tavaszi, nyári, őszi időszakban szombatonként 10 és 14 órától). Az foglalkozások lehetnek kézműves tematikájúak, szabadidős tematikájúak, stb.	Előre meghatározott díj ellenében (helyben fizetendő, állandó szolgáltatás) Önkormányzat részvételi vagy bérleti díj formájában részesül a bevételből	ezen alkalmakra állandóan kitelepült vállalkozó bérleti díja (vendéglátás, egyéb árus)	Családok különböző életkorú gyermekekkel
Születésnap rendezvények	önkormányzat vagy vállalkozó által szervezett, gyermekek számára születésnap helyszín és animációt biztosító szolgáltatás. 3 órás játékos program, melyben a torta és a italfogyasztás is biztosított.	Előre meghatározott díj ellenében (előre megrendelt szolgáltatás, helyben fizetendő) Bevétel részesei: • önkormányzat részvételi vagy bérleti díj formájában • helyi vállalkozó részvételi díj formájában • helyi vállalkozó, vendéglátás szolgáltatás biztosítása révén (torta) • helyi vállalkozó további szolgáltatás (arcfestés, bohóc, zenei	-	Családok különböző életkorú gyermekekkel

		program) biztosítása révén		
Táboroztatás	önkormányzat által vagy vállalkozói alapon szervezett, előre meghirdetett nyári tábor. Jellemzői: 5 nap, napközis jelleg, étkezés 3x (tízórai, ebéd, uzsonna), melyet helyi vállalkozó biztosít, helyi programok. Lehetőséges tematika: sport, kézműves, várak – apródképző, zenei, tánc, stb.	Előre meghatározott díj ellenében (előre meghirdetett a környékbeli célcsoport számára, helyben fizetendő). Bevétel részesei: • önkormányzat részvételi vagy bérleti díj formájában • helyi vállalkozó részvételi díj formájában • helyi vállalkozó, étkeztetési szolgáltatás bevétele	-	Környékbeli családok, általános iskoláskorú gyermekekkel
Osztály-kirándulás	önkormányzat által szervezett egynapos program osztálykránulók részére, mely lehet túrázás, vetélkedő, ismeretszerzésre irányuló program.	Előre meghatározott díj ellenében (előre megrendelt szolgáltatás, előre fizetendő) Bevétel részesei: • helyi vállalkozó, étkeztetési szolgáltatást biztosítja • helyi pedagógus, animátor vagy vállalkozó, aki a programot bonyolítja	-	Iskolás csoportok, osztálykirándulók
Kihelyezett tanórák	önkormányzat által szervezett, megfelelő korosztályra irányuló kihelyezett tanóra szervezése, lebonyolítása, melyet a környékbeli (max.	Előre meghatározott díj ellenében (előre megrendelt szolgáltatás, előre fizetendő) Bevétel részesei:	-	Iskolás csoportok

	15-20 perc utazási távolsággal, tömegközlekedéssel elérhető helyszínek) iskolának lehet kiejánlani és ismeretszerzésre irányulnak.	helyi pedagógus, aki a programot bonyolítja		
Túravezetés	helyi vállalkozó által szervezett és garantált programként meghirdetett, különböző tematikájú és útirányú, különböző jármódú túrák vezetés (gyalogos, kerékpáros, lovas)	Előre meghatározott díj ellenében (garantált szolgáltatás, helyben fizetendő)	eszközök bérbeadása (GPS, kerékpár, nordic walking bot)	Aktív turisták
Főzőiskola	helyi vállalkozó által szervezett, sváb hagyományokra épülő főzőiskola szervezése. Meghatározott létszám esetén szervezett program, bevezetésként az önkormányzati rendezvényekhez kapcsolható.	Előre meghatározott díj ellenében (előre megrendelt szolgáltatás, helyben fizetendő) Bevétel részesei: - önkormányzat bérleti díj formájában - helyi vállalkozó részvételi díj formájában	szponzoráció	Környékbeli lakosok, turisták
Eszköz kölcsönzés	önkormányzat vagy vállalkozó által biztosított eszközök bérlete: sporteszközök, túraeszközök, játékok.	Előre meghatározott díj ellenében (részben garantált szolgáltatás, részben előzetes foglalás szükséges, helyben fizetendő)	-	Aktív turisták Vállalatok Iskolás csoportok, oszálykirándu lók
Céges rendezvények	önkormányzat vagy vállalkozó által szervezett csapatépítő tréningek, rendezvények, melyek játékos	Előre meghatározott díj ellenében (előre megrendelt szolgáltatás, előre fizetendő) Bevétel részesei:	-	Vállalatok

	sport és szellemi vetélkedő formájában szerveződnek, kiegészülve gasztronómiai szolgáltatással	• helyi pedagógus, aki a programot bonyolítja • helyi vállalkozó, étkeztetési szolgáltatást biztosítja		
--	--	---	--	--

5.4. Látogatófolyam megtervezése

Ezt meg kell még csinálni

5.5. Fejlesztés illeszkedése a térségi kínálatba

A versenytárs elemzés fejezetre visszautalva, a település és a jelen dokumentumban szereplő fejlesztés e szemszögből való vizsgálata nem vezet valós eredményre, így inkább **a település a fejlesztés megvalósulását követően térségbe, majd a desztináció kínálatába történő illeszkedésének vizsgálata preferált**, illetve annak elemzése, hogy **milyen pozíciót, szerepet tölthet be, és a kommunikációs tevékenységét hogyan kell megterveznie** ahhoz, hogy megfelelő keresletet generáljon.

A kínálat elemzés részeként bemutattuk a térségben lévő természeti és kulturális látnivalókat, a célcsoport elemzésben pedig azon szereplőket, akik valós keresletet jelentenek most és a fejlesztést követően is a település számára.

Az illeszkedés vizsgálatot három aspektusból végezzük el: egyrészt megvizsgáljuk, hogy a településnek milyen szerepe van és lehet a **környező települések között** általában, másrészt vizsgáljuk a **természeti környezet** oldaláról, valamint a **kulturális kínálat** körében is.

A korábbi fejezetekben lehatároltuk azt a területet, melyet szűkebb környezetként érdemes a térségi elemzésbe és ezen vizsgálatba is bevonni, hiszen a települések közötti kapcsolat szoros, mindennapinak tekinthető, mind a lakosok, mind a település vezetői között. Ezek a települések: Márkó, Herend, Hárskút, Szentgál, Városlőd, Csehbánya, Kislőd, Úrkút és természetesen Veszprém.

A kistelepülések között Bánd kiemelkedő szerepet tölt be a turisztikai kereslet szempontájából, hiszen Herend és Kislőd mellett a legnagyobb vendégforgalmat generálja. Megjegyzendő, hogy a település Kislóddal való összehasonlítása kissé torzít, mivel olyan vonzerővel rendelkezik, amely nem értelmezhető ezen a szinten.

A kistelepülések napi látogatóforgalmának szemszögeből **legfőbb küldőterületének Veszprém tekinthető**, ezért a küldőterülethez való közelség szempontja a Veszprémhez mért távolságot illusztrálja. A fejlesztést igénybevételét is várhatóan a megyeszékhelyről érkező vendégek fogják növelni, hiszen a jelenlegi szálláshelyek és azok kihasználtsága minimális növekedést tesz lehetővé.

A turisztikai alpinfrastruktúra a jelenlegi kereslethez illeszkedő megfelelőséget méri, a turisztikai kínálat az egyes attrakciók jelentőségét mutatja be, a turisztikai kereslet pedig az 1.6 fejezetben illusztrált szálláshelyi kereslet nagyságrendjét érzékelteti, ahol a „0” a vendégéjszakát nem, vagy alig generáló településeket, a „+” a minimális vendégéjszakát biztosító, a „++” a térségi szinten jelentős vendégéjszakát elérő településeket reprezentálja.

TELEPÜLÉS NEVE	KÜLDŐTERÜLETHEZ VALÓ KÖZELSÉGE	TURISZTIKAI ALAPINFRASTRUKTÚRA	TURISZTIKAI KÍNÁLAT	TURISZTIKAI KERESLET
Bánd	12,7 km	megfelelő	térségi	++
Márkó	9,5 km	elégtelen	helyi	0
Herend	15,1 km	megfelelő	országos	+
Hárskút	17,2 km	megfelelő	térségi	+
Szentgál	17,7 km	elégséges	térségi	0
Városlőd	24,0 km	megfelelő	térségi	++
Csehbánya	26,2 km	elégséges	helyi	+
Úrkút	26,5 km	elégséges	térségi	0
Kislőd	26,9 km	megfelelő	országos	+

A térség településeinek turisztikai pozíciója (saját szerkesztés)

A lehatárolt térségben **két település rendelkezik országos hatókörű attrakcióval**, amelyek azonban a szálláshelyek vendégforgalmában nem mutatkoznak meg, ezért ezek a helységek (Herend és Kislőd) a **napi látogatók célpontjai**, így a fő vonzerőket jelentő attrakciókon túl addicionális költséget valószínűsíthetően nem generál.

A Bánd, Hárskút, Szentgál, Városlőd és Úrkút alkotta kör **térségi, elsősorban aktív és ökoturisztikai kereslettel bír**, és a rendelkezésre álló szálláshelyi kapacitások **Bánd** (Kakukk Vendéglő-Panzió) és **Városlőd** (Iglauer Park) esetében jelentenek **kiemelkedőbb vendégforgalmat**, és ezáltal **plusz bevételt a helyi szolgáltatóknak**.

A fentiek alapján megállapítható, hogy **Bánd település iránti kereslet jelentős**, amely a jól kialakított turisztikai infrastruktúrának, a jó megközelíthetőségnek és az egyre szélesebbkörű turisztikai kínálatnak köszönhető. Fontos, hogy Bánd ezen adottságok alapján vezető szerepet tölthet be a térségben, és **a fejlesztéssel tovább növelheti a térségi turisztikai jelentőségét**, így ennek köszönhetően **nővekedhet a település turisztikai bevétele is**.

A **természeti környezetet** illetően megállapítható, hogy a települések a térségben és országosan is jelentős természetvédelmi terület mellett helyezkednek el. Azonban megjegyzendő, hogy hasonló, országos érdeklődésre számot tartó természeti környezet jellemzi az egész térséget. Ilyenek pl. a Magas-Bakony területei, a Balaton-felvidék és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park által működtetett látogatóhelyek. Ennek eredményeként **a természeti adottságok nem kiemelkedő előnyt jelentenek a térségben, kizárólag a szűkebb környezetet érintően értelmezhetőek.** A fentiekben felsorolt települések területén bár túraútvonalak elérhetők, természetvédelmi terület is található, azonban kiépítettsége és a környezetben található szolgáltatások ilyen komplex mértékben nem érhetők el. **Versenyelőnyt a szolgáltatások ingyenessége jelenthet,** azonban ez az ökoturisztikai attrakciók sajátossága – néhány kivételtől eltekintve -, így **a környezet mellé épített infrastruktúra** (kilátók, tanösvények, pihenőhelyek) **erősítheti tovább a fejlesztés** – és ezáltal Bánd és környékének – **piaci pozícióját.**

A fejlesztés eredményeként a legjelentősebb küldőterület Veszprém városa lesz, ahonnan a helyi lakosok és a városba érkező turisták is potenciális vendégek. A helyi lakosok számára előnyt jelent a könnyű megközelíthetőség, a természeti környezet nyújtotta látvány, a jól kiépített infrastruktúra. A turisták motivációja jobbra a város közelében lévő vidéki helyszín meglátogatása, amely 1-1 túra keretében ajánlott, így **jelentősebb, vendégéjszaka szám bővülés a közeljövőben nem várható.**

A **kulturális kínálat** külön említése azért fontos, mert a település legjelentősebb értéke az **Essegvár,** a jelen projekt fejlesztése pedig ennek környezetére irányul. A térség kulturális kínálatában az attrakció inkább **térségi jelentőségű** a nemzetközileg és országosan is kiemelkedő Herend és Veszprém mellett. **Az Essegvár, mint kulturális kínálat a mellette húzódó természeti környezettel és a most épülő fejlesztéssel válik komplexé és egyedivé, azonban a térségbe utazó turisták számára csak másodlagos vonzerőként jelentkezik.** Azaz a térségbe érkező turisták, akinek kulturális motivációjuk van elsődlegesen Veszprém értékeit és a Herendi Porcelanium látogatóközpontot fogják felkeresni.

Összességében elmondható, hogy a Dél-Bakony települései körében **Bánd turisztikai szerepe kiemelkedő,** amely nem csak a település adottságainak, hanem a településen működő szolgáltatóknak és a település vezetésének köszönhető. A térségi kínálati rendszert tekintve **Bánd központi szerepet tölthet be az elsődleges célcsoportok megálló- és pihenőhelyeként,** hiszen **a fejlesztés** nemcsak az ide érkező (legalább 1 vendégéjszakát eltöltő) turisták és napi látogatók **komfortérzetét növeli,** a helyszínen szervezett programok révén **elsődleges úti célként is funkcionálhat.**

5.1. Kockázatelemzés

Beazonosított kockázat	Kockázat mértéke	Bekövetkezés valószínűsége	Kockázatkezelési intézkedések
Műszaki kockázat (üzemeltetési költség magasabb)	alacsony	1	Az önkormányzat a tervezés során figyelembe vette a fenntarthatóság szempontjait és olyan épületeket terveztetett, melyek fenntartási költsége alacsony. Az üzemeltetés során a rendszeres és megfelelő karbantartás biztosítja, hogy az épület állaga fenntartható.
Társadalmi kockázat	magas	2	Lakossági egyeztető fórumok szervezése, projekt megvalósításának folyamatos kommunikációja, lakosság részére nyújtandó kedvezményes szolgáltatások
Pénzügyi-gazdasági fenntarthatóság	magas	4	Alaposan átgondolt és részletesen kidolgozott üzemeltetési terv
Projektspecifikus kockázat	kiemelkedő	3	A vállalt teljesítménymutatók és tartós eredmények elérése érdekében térségi szintű együttműködések és turisztikai szakmai kapcsolatok létrehozása és folyamatos fenntartása

5.2. Üzemeltetés

Az üzemeltetés technikai feltételei

A fejlesztéssel érintett területen két épület, egy közösségi tér és egy többfunkciós foglalkoztató épület kerül kialakításra, amelyben helyet kapnak a vendégeket kiszolgáló szociális helyiségek is. Az egyes vendégterek kialakítása során figyelemmel kell lenni az épületekbe **tervezett funkciók berendezés- és eszközigényére, a beszerzendő tételek fenntarthatóságára, a létrehozandó épületek állagmegóvására** és globálisan nézve az **üzemeltetési hatékonyságra**.

Az üzemeltetés megtervezése során számításba kell venni az egyes berendezések és eszközök **hasznos élettartamát, a szükséges karbantartási és pótlási költségeket**, és a fenntartás során felmerülő **egyéb költségeket** is.

A kialakítandó szolgáltatások tekintetében a tervezés során ezért tekintettel kell lenni a **bevételek termelő szolgáltatások preferálására**, hogy a létrejövő beruházás minél kevesebb terhet jelentsen a fenntartó önkormányzat számára.

Az üzemeltetési személyi feltételei

A támogatási kérelmet benyújtó Bánd Község Önkormányzata a projekt során 1 fő turisztikai szakember, valamint 1 fő gondnok felvételét tervezi, megjegyezve, hogy az önkormányzat szükség esetén meglévő humán erőforrásaiból további munkaerőt biztosít.

Megjegyzendő azonban, hogy **a szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak szintén az üzemeltetés személyi feltételeinek keretrendszerét kell, hogy biztosítsák**, és kiemelt figyelmet szükséges fordítani a helyszín közvetlen munkatársának, valamint az üzemeltetésben (akár alkalmanként) résztvevők **szakmai, tervezett tevékenységekhez illeszkedő képzésére** is.

Az üzemeltetés szempontjából fontos, hogy **legalább 1 fő gondnok** kezelje az épületek nyitva tartását, műszaki állapotának ellenőrzését, karbantartási feladatok ellátását. A tervezett igénybevétel alapján szükséges **1 fő takarító személyzet** biztosítása, aki igénybevételtől függően naponta többször ellenőrzi a létesítmények tisztaságát és elvégzi az ehhez kapcsolódó feladatokat. Üzemeltetés szempontjából szükséges a területek folyamatos gondozása, a közterületek fenntartása, növényzet karbantartása, mely további munkaerő biztosítását eredményezi.

A tervezett funkciók szempontjából az 1 fő állandó munkatárs mellett **alkalmi munkavállalókat vagy önkéntes helyi lakosokat, diákokat** is szükséges bevonni a szolgáltatások folyamatos biztosítása céljából. Azon szolgáltatások esetén, melyek állandóan, garantált formában kerülnek kialakításra és térítés ellenében vehető igénybe szükséges **1 fő, aki megfelelő kompetenciákkal rendelkezik pénzkezelés tekintetében**. Az üzemeltetéshez szükséges feladatok ellátásához természetesen az önkormányzatnál dolgozó kollégák is megfelelő alapot biztosíthatnak, ez esetben meg kell határozni az új feladataikat.

A megfelelő üzemeltetéshez a megfelelő létszámkeret biztosítása mellett az alábbi kompetenciák, szakmai ismeretek szükségesek:

- rendezvényszervezés
- marketing és értékesítés
- oktatás, pedagógiai ismeretek
- túravezetés

Az egyes szolgáltatáshoz kapcsolódó konkrét ismereteket az alábbi táblázat szemlélteti:

Szolgáltatás	Szakmai ismeret / javasolt végzettség
Rendezvényszervezés, bonyolítás (kulturális, csapatépítő, gyermekeknek szóló, sport)	Turisztikai szakember
Születésnapig gyermek rendezvények	Animátor/pedagógus
Táboroztatás, kirándulások	Pedagógus

Tervezett személyi állomány:

Feladatkör	Feladatkör	Létszám-igény	Új/ meglévő állomány
Gondnok	Napi műszaki üzemeltetés biztosítása, a létesítmények nyitása, zárása, műszaki állapotának ellenőrzése, karbantartási feladatok ellátása, szükség esetén növény- és területgondozási feladatok ellátása.	1	Új belépő

Turisztikai szakember	Felel a létesítmények mindennapi működéséért szolgáltatási funkciók szempontjából. Feladat a rendezvények szervezése, lebonyolítása, értékesítése, a kialakított funkciók, szolgáltatások részleteinek kidolgozása, alapanyagszükséglet beszerzése, valamint a kapcsolódó marketing feladatok ellátása, kapcsolattartás az együttműködő partnerekkel.	1	Új belépő
Takarító	A létesítmények mindennapi tisztaságának biztosítása, eszköz és anyagigény leadása gondnok felé.	1	Meglévő állomány
Környezetrendezés	Fűnyírás, szemétszedés, növényápolás.		Meglévő állomány
Animátor	Rendezvények során szükséges feladatok ellátása, mint kézműves foglalkozások, születésnapi rendezvények, versenyek, stb.	2	Meglévő állomány, illetve alkalomhoz illeszkedő egyedi megállapodások alapján Alkalmi munkavállaló/ önkormányzati munkatárs/ önkéntes/ diák/ vállalkozó/ helyi civil szervezet
Hangosító	Rendezvények során szükséges hangosítás feladatok ellátása	1	Vállalkozó
Pedagógus	Iskolai osztálykirándulások során tartandó előadások, versenyek részleteinek kidolgozása, ezen kirándulások lebonyolítása, táborok tematikájának kidolgozása, lebonyolítása.	2	Meglévő állomány vagy vállalkozó

6. Értékesítés – marketing terv része

A marketing terv a fejlesztés során külön dokumentumot képez, azonban fontosnak tartjuk kihangsúlyozni, hogy a jelen fejlesztés során a legfontosabb feladat egy olyan **együttműködési hálózat kialakítása**, mely segíti a célcsoport közvetlen elérését, így optimalizálja a marketingre fordítandó önkormányzati költséget. Az alábbi bekezdésben összegyűjtöttük milyen területeken, milyen típusú együttműködések kell kialakítani.

6.1. Együttműködési platformok – marketing terv része is

Együttműködő partner	Együttműködés tartalma
Helyi szálláshelyszolgáltatók	A helyszínen biztosított programokhoz igény esetén szálláslehetőség biztosítása, a szálláshelyértékesítés során az új fejlesztés hangsúlyozása, egyes szolgáltatások csomagajánlatba történő integrálása. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
Veszprém turisztikai szolgáltatói (kollégiumok, szálláshelyek, Tourinform iroda stb.)	A küldőterület szolgáltatói részére információs szolgáltatás és print reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. Garantált, előre szervezett programok esetén csomagajánlatokba történő beépítés. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
Veszprém turisztikai attrakciói	Kölcsönös együttműködés, és lehetőség szerint keresztpromóciós ajánlatok létrehozása. A küldőterület szolgáltatói részére információs szolgáltatás 54 sprint reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
Herend szálláshelyei	A település szolgáltatói részére információs szolgáltatás 54 sprint reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. A helyszínen biztosított programokhoz igény esetén szálláslehetőség biztosítása, a szálláshelyértékesítés során az új fejlesztés hangsúlyozása, egyes szolgáltatások csomagajánlatba történő integrálása. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
Környékbeli települések szálláshelyei, vendégházai	A település szolgáltatói részére információs szolgáltatás 54 sprint reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. A helyszínen biztosított programokhoz igény esetén szálláslehetőség biztosítása, a szálláshelyértékesítés során az új fejlesztés hangsúlyozása, egyes szolgáltatások csomagajánlatba történő integrálása. Aktuális rendezvények népszerűsítése.

Városlőd – Iglauer Park	A település szálláshelye részére információs szolgáltatás és print reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
Kislőd – Sobri Jóska kalandpark és szálláshelyek	Kölcsönös együttműködés, és lehetőség szerint keresztpromóciós ajánlatok létrehozása. A település szálláshelyei részére információs szolgáltatás és print reklámeszközök biztosítása a létrehozott kínálati elemekről. Aktuális rendezvények népszerűsítése.
VERGA Zrt.	Kölcsönös együttműködés, és lehetőség szerint keresztpromóciós ajánlatok létrehozása. Garantált programcsomagok létrehozása, amelynek állandó állomása a projekthelyszínen.
Bakony-Balaton Geopark – Balaton-felvidéki Nemzeti Park	Kölcsönös együttműködés, és lehetőség szerint keresztpromóciós ajánlatok létrehozása. Közös túraajánlatok és garantált programcsomagok létrehozása, amelynek állandó állomása a projekthelyszínen.
TDM- szervezetek (Veszprém TDM, Bakony-Balaton TDM)	Kapcsolatfelvétel, tagként történő belépés az illetékes desztináció menedzsment szervezetbe. Aktív részvétel és települési képviselő a TDM-szervezetek szakmai tevékenységében. Aktuális rendezvények népszerűsítése. Az új fejlesztés megjelenítése a térségi kínálatban, annak kiemelt ajánlása online platformokon.
50 km-es körzetben működő általános és középiskolák	Kapcsolatfelvétel, az új létesítmények bemutatása. Aktuális rendezvények népszerűsítése. Táborok ismeretőinek iskolákban való kihelyezése. Kirándulási ajánlat készítése, kiajánlása.